

DOLENJSKI TIŠT

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDST

STO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto — Izhaja vsak četrtek — Posamezna številka 10 din — LETNA NAROCNINA 480 din, polletna 240 din, četrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 amer. dolarje — TEK. RACUN pri Mestni hranilnici — Komunalni banki v Novem mestu št. 606-70/3-24

Štev. 37 (443)

LETO IX.

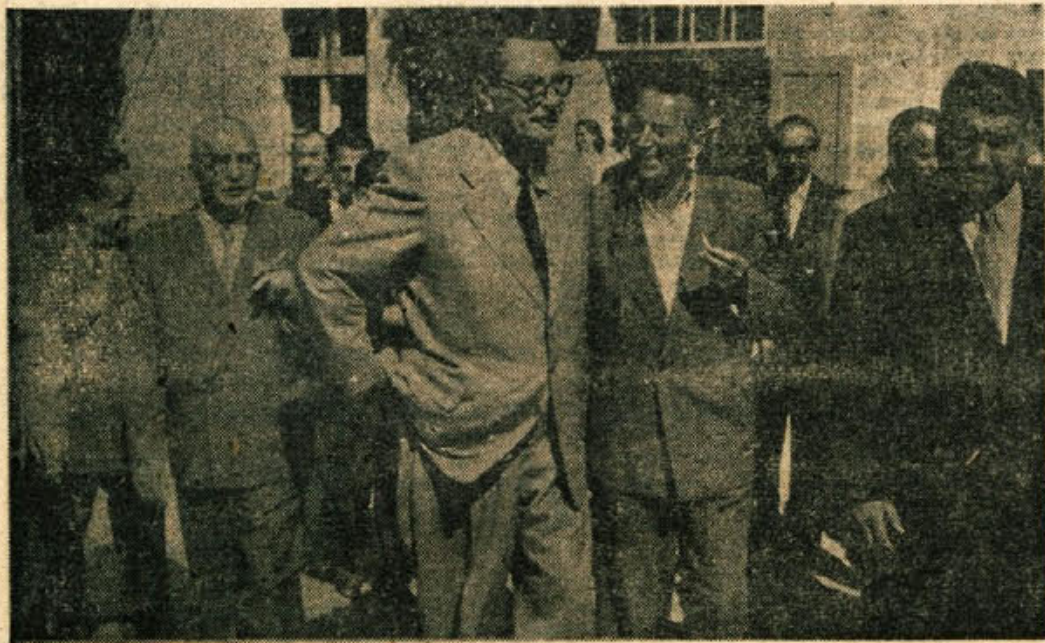
NOVO MESTO, 18. septembra 1958

UREJUJE uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 30 — Poštni predal Novo mesto 33 — TELEFON uredništva in uprave št. 127 — Nenaročenih rokopisov ne vračamo — TISKA Casopisno podjetje Slovenski poročevalec v Ljubljani

ZAKLJUČENO JE I. ZVEZNO TEKMOVANJE TRAKTORISTOV IN KMETIJSKIH STROJNIKOV JUGOSLAVIJE

Socializem na vasi

pomeni borbo za večjo proizvodnost, ki jo bomo dosegli samo s sodobno kmetijsko mehanizacijo in moderno agrotehniko — Todor Vujasinovič na velikem zborovanju v Novem mestu — Najboljša ekipa: Hrvatska I, najboljši traktorist Jugoslavije: Janko Šmeh iz KZ Slivnica pri Celju

V zadnjih dveh tednih smo lahko večkrat pozdravili v naši sredi dragega gosta — podpredsednika zvezne ljudske skupščine Franca Leskoška — Luko. Udeležil se je 10-letnice obstoja znanega podjetja »VINO-BREŽICE«, obiskal je Bizeljsko, govoril na velikem vinogradniškem taboru 7. septembra v Brežicah, v soboto, 13. septembra pa se je udeležil kot predsednik Ljudske tehnike Jugoslavije začetka I. zveznega tekmovanja traktoristov pod Trško goro. Isti dan je tovariš Leskošek obiskal tudi mladinsko naselje »Vranduše« v Mačkovecu, kjer se je zlasti zanimal za uspehe brigadirjev v tečajih Ljudske tehnike. — Na sliki: tovariš Luka med predsedniki 4 občin našega okraja. Z leve na desno: Karel Šterban (Senovo), Ivan Kolenc (Brežice), Franc Leskošek-Luka, Janez Zunič (Crnomelj) in Karel Kolman (Sevnica) v Brežicah 6. sept.

27 ZASTAV NA JAMBORIH ZAGREBSKEGA MEDNARODNEGA VELESEJMA

ZAGREBSKI VELESEJEM IN MI - NEKDAJ IN DANES

Zagreb — živahno mesto; ulice polne ljudi, prvi septembrski dnevi, še vedno vroči, ker asfalt oddaja toploto, katere se je napli poletja. Če človek natančneje pogleda reko ljudi, ki valovi po ulicah, bo opazil, da se valji proti Savski cesti in da so od vseh tramvajev najbolj nabojeni oni, ki imajo številko 14. To je razumljivo, saj je Zagrebški velesejem. To so tisti dnevi, ko Zagreb vsako leto najmočnejše zaduha, potem ko se je zbudil iz mrtvila vročih poletnih dni in dopustov.

Nad velesejmskim prostorom, — onkraj Save — plapolajo zastave vseh barv. Na površini skoro 154.000 kvadratnih metrov razstavlja 825 domačih podjetij in razstavljalci iz 27 tujih držav. Ogledimo si Zagrebški velesejem skozi prizmo: nekdanj in danes.

V starem razstavnem prostoru na Savski cesti dobli obiskovalec vtis, da je to pastorek, ko ga primerja z novimi velesejmskimi prostori onkraj Save, ki so res velikanstvo. Ta pastorek, stari velesejmski prostor,

je včasih predstavljala Jugoslavija, ki pa se je kar izgubljala v poplavi tehničnih izdelkov ostalega sveta. Jugoslavija je bila takrat kmet z velikim kosom na rami. V košu je bila pšenica, koruza ter tobakovo listje z nekaj sladkornimi pesami. Ta kmet se je upogibal pod težo koša, z levega pa je na povodcu vodil nekaj glav živine. Za vsem tem je kakor izgubljen počasi drobil bosenski konjček, otovorjen s samarom, na katerem je bilo privezanih nekaj napol obdelanih desek. Tako je bila stara Jugoslavija, deviška država Balkana, ki je tiste dni pomenila zaostalo.

Država, polna naravnih bogastev, redkih rud in premoga. Njene reke so skrivale v sebi ogromno neizkoriščene sile, njene gozdovi so bili polni lesnih bogastev, njena polja primitivno obdelana. Ljudstvo, ži-

več na tej zemlji, pa je bilo upadalo, zaostalo in pri tolikem bogastvu revno, vedno s težkim vprašanjem: Kaj bo jutri? Zagnanost tistih let grabežljiva roka tujih bogatašev sega, vleče in kopije iz zemlje in želji in pohlepu: s čim manjšimi stroški čim več zaslužiti in ukrasti temu ljudstvu, Jugoslaviji je v podobi kmeta s težkim kosom na hrbtu, vodeč na povodcu nekaj glav goveda, šepala po lastnem razstavščiku, znojna, vsa izčrpana, izkoriščena in izmučena.

»Organizatorjem mednarodnega velesejma v Zagrebu je letos treba čestitati za zelo dobro organizacijo, kar je imelo za posledico, da je postal velesejem impresivna mednarodna manifestacija industrijskih dosežkov. Posebno me veseli, ko vidim, kako velik napredek je dosegla naša socialistična jugoslovanska industrija v proizvodnji novih sodobnih tehničnih sredstev in sredstev za široko potrošnjo. Vse to nam daje najboljšo perspektivo za hiter dvig življenjske ravni naših državljanov, predvsem naših delavcev, tehnikov in inženirjev, ki so s svojim ustvarjalnim delom omogočili ta velik napredek.«

TITO

Izdajateljski svet Dolenjskega lista

Okrajni odbor Socialistične zveze delovnega ljudstva Novo mesto je pred kratkim imenoval izdajateljski svet Dolenjskega lista, ki bo sprejemal sklepe o vprašanjih, ki so osnovnega pomena za izhajanje lista, razpravljati pa bo tudi o splošni li-

niji in delavnosti domačega pokrajinskega tednika.

Člani izdajateljskega sveta so: Franc Pirkovič, predsednik OLO Novo mesto; Niko Belopavlič, podpredsednik OLO Novo mesto; Martin Zugelj, sekretar okr. odbora SZDL; Maks Vale, predsednik ObLO Novo mesto; Franc Kotnik, predsednik okr. odb. ZROJ Novo mesto; Marjan Stajner, uslužbenec Tovarne celuloze in papirja Videm-Krško; Slavko Dokl, tekstilni tehnik tovarne Novotek, Novo mesto; prof. Tone Trdan, učiteljice Novo mesto, in ing. Božje Legan, okr. gozdna uprava Novo mesto. Po svojem položaju je član izdajateljskega sveta tudi Tone Gošnik, glavni in odgovorni urednik Dolenjskega lista.

več na tej zemlji, pa je bilo upadalo, zaostalo in pri tolikem bogastvu revno, vedno s težkim vprašanjem: Kaj bo jutri? Zagnanost tistih let grabežljiva roka tujih bogatašev sega, vleče in kopije iz zemlje in želji in pohlepu: s čim manjšimi stroški čim več zaslužiti in ukrasti temu ljudstvu, Jugoslaviji je v podobi kmeta s težkim kosom na hrbtu, vodeč na povodcu nekaj glav goveda, šepala po lastnem razstavščiku, znojna, vsa izčrpana, izkoriščena in izmučena.

(Nadaljevanje na tretji strani)

Omilimo pomanjkanje krme

V normalnih letih pridelamo v Sloveniji za živino dovolj krme, ki je osnova za dober in uspešen razvoj živinorejske proizvodnje. Letošnja spomladanska suša je prizadela predvsem hribovite kraje in kraški svet ter zmanjšala pridelke sena prve košnje. Val vemo, da je morda največji del osnovne krme za živino. Tudi košnja otave ni dala najboljšega pridelka, čeravno je bil pridelek kar dober, vendar bo marsikje kmetom primanjlovala osnovna krma za prehrano živine preko zime vse do zelenice krme.

Se je čas, da maralkaj popravimo in si tako zagotovimo toliko krme, da bomo sedanje stanje živine lahko obdržali oz. povečali.

Naši živinorejci so se že pre-

malo naučili iz prejšnjih sušnih let. V vseh naprednejših deželah so že rešili ta problem tako, da so pustili travnike le na dobrih in globokih zemljiščih. Te površine potem preoravajo, obsejajo, gnojijo in podzemajo še ostale agrotehnične ukrepe, ki so potrebni v danih pogojih — z eno besedo spremenili so travnike v intenzivno obliko — pridelek je bolj stalen, sorazmerno večji in tudi proizvodnja sena je večja in cenejša kot v prejšnjem navnanju s travnatimi površinami.

Vsem nam mora biti jasno, da je pridobivanje krme na travnikih v naših razmerah brez potrebnih agrotehničnih ukrepov najbolj nezanesljivo in tudi po enoti proizvodnje najdražje.

So še drugi ukrepi, kako si zagotovimo dovolj krme. Eden od teh je, da obsejemo do 30% vseh njiv s krmnimi rastlinami: z deteljo, krmno mešanico, s pitnikom itd. Če smo pravilno obdelali in opravili vse ostale ukrepe, lahko pričakujemo zelo velik pridelek zelene krme, ki zmanjšuje porabo sena.

Tudi s siliranjem krme lahko mirno pričakujemo spo-

mlad. Siliranje krme ni samo ukrep, da imamo preko cele zime na razpolago zeleno krmno, ki je bogata hranilnih snovi. Se en ukrep je, ki se ga bomo morali sčasoma lotiti živinorejci za ublažitev pomanjkanja krme — to je ureditev čredinskih pašnikov. To lahko uredi zadruga na skupnem zemljišču, ki je last SLP, oz. ga s pomočjo zadruge uredi več kmetov, ki združijo travnati svet in nato na njem skupno gospodarijo po določenem redu, ki je predpisan z načrtom čredenja. Za čredinski pašnik je potreben načrt, ki vam ga lahko naredijo kmetijski strokovnjaki.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KAJ JE NOVEGA NA AVTOMOBILSKI CESTI? Tako sprašujejo vsak dan tisoči naših bralcev, ki nestrpno spremljajo uspehe mladinskih delovnih brigad, gradbenih podjetij in investitorjev. Povejmo na kratko in hitro: do 5. septembra je bilo na približno 80 km dolgi trasi urejenih že 29.412 m novega cestniša, od tega 12.716 m betonskega in 16.696 asfaltnega. Za betoniranje je razen tega pripravljenih nadaljnjih 30 kilometrov cestniša. Zemljiška dela na cesti so končana. Kaj pa je videl in svedel naš delavec na svojem 3-dnevnem potovanju po novi cesti in vzdolž nje, pa preberite na 6. strani današnje številke. — Na sliki: prizor iz nove »stvarne asfalte« v Trebnjem (Foto: Stanko Vrzic v MLADOSTI)

ZABELEŽENO

Čigava skrb?

Ze pred meseci smo pisali o tem, toda doslej ni še nič boljše. Zato načenjamno zadevo znova.

Marija Erjah, prijateljka Industrije perila Novo mesto, staneje na Velikem Slatniku. Vsak dan vstane ob štirih zjutraj in gre ob pol petih od doma na delo. Ze šest let. Vsak dan porabi tri ure za hojo v službo in domov, pozimi v snegu pa tudi pet ur. Pravi, da so včasih zameti do pasu.

Tomo Biček, delavec Moto-montaže Novo mesto, hodi na delo iz Gabrja in z njim še dvalet tovarišev. Zjutraj vstane ob treh, ob pol štirih pa gre od doma. Ze hojo na delo in domov porabi vsak dan pet ur. Boji se zime. Star je 55 let.

Sindikalni svet Novo mesto je ...

sprožil vprašanje prevoza ljudi na delo in domov. Pogovori so gladko stekli, dokler niso bila potrebna sredstva za nakup avtomobilov, nato se je zataknilo. Ne podjetja in ne občina niso imeli sredstev v ta namen. Vsaj trditi so vsi, da jih nimajo.

Govorimo o delovni storilnosti in poudarjamo, da je premajhna. Človek, ki prehodi 24 km peš vsak dan v službo in domov, porabi največ sile za to, da pride na delovno mesto.

»Kdo se pa kaj pobriga za nas?«, se vprašujejo ti delavci. Moramo priznati, da imajo prav. Pripravljeni so dati tudi 1000 din mesečno za prevoz, samo da bi jih kdo vozil. Da jim ne bi bilo treba hoditi peš.

S TEKMOVANJA TRAKTORISTOV

Janko Smeh, najboljši jugoslovanski traktorist

(Prenos s 1. strani)
dajala na leto že 12.000 traktorjev in s tem v zvezi postaja delo strokovnjakov, kmetijskih delavcev in traktoristov čedalje večje in odgovornejše. Samo z mehanizacijo in z naj-sodobnejšo agrotehniko bomo kos nalogam, ki so pred nami. Za to so nam potrebne šole, tečaji, seminarji, demonstracije s stroji in tekmovanja, ki naj bi jih prirejali na vasi, v občini, okraju, republiki in v zveznem merilu. Prav tako tekmovanja, je nadaljeval govornik, so množična manifestacija sodobne tehnike.

Po govoru je komisija razglasila uspehe dvodnevnega

tekmovanja. Velik prehodni pokal predsednika GO LR Jutroslavije si je priborila ekipa HRVATSKA I s 1.082 točkami. Na drugem mestu je ekipa SLOVENIJA III (1087 točk), na tretjem ekipa SLOVENIJA II (1027 točk), sledijo pa Slovenija I, Vojvodina I, Srbija II, Vojvodina II, Hrvatska II, Crna gora itd.

Med posamezniki je zmagal Janko SMEH, traktorist KZ Slivnica pri Celju, ki je dobil hkrati naziv najboljšega traktorista v državi. Drugi je bil Ivan Karlovcin (Hrvat-ska), tretji Rado Bergež (Slovenija). Med brigadirji z avto ceste je zmagal mladinec Alojz OBERČEK iz Maribora. Podjetji Industrija motora in mašina in Agrotehnika sta podarili zmagovalcem dva pokala, list »Zadrugar« pa še posebej ročno uro najboljšemu traktoristu za oranje. Tekmovalci so prejeli tudi denarne nagrade, spominske plakete in diplome.

Zal je napovedana povorka kmetijskih strojev in skupin odpadla; bila pa bi prav gotovo zelo zanimiva, če bi jo izpeljali tako kot je bilo napovedano.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

To, kar se zdaj dogaja v tako imenovani Formoški ožini oziroma okrog otokov Kvevoj in Macu ob obali LR Kitajske, je silno zapletena in nevarna igra med vesilami. Da je ta igra nevarna, se zavedajo prav vsi: Kitajci in Rusi, številni »neopredeljeni« narodi ter tudi ZDA in njeni zavezniki. O tem so si vsi edini, toda samo o tem.

Kaže tudi, da je v tej krizi Amerika v najbolj neprijetnem položaju: zavezala se je, da bo varovala Cankajškov režim s tem, da bo branila otok Formozo in Paskadorske otoke pred slehernim napadom, zdaj pa stoji pred vprašanjem, ali naj brani tudi obrežne otoke, o katerih ZDA niso sprejele nobene neposredne obveznosti. »Toda to, kar si Cankajšek želi zdaj — piše znani ameriški komentator Lippmann — in kar si je zmerom želel, je, da bi zapeljal ZDA v vojno z LR Kitajsko.« Toda to še ni vse. Cankajšek je nakopičil na malih obrežnih otokih menda kar četrtno ali več vseh svojih obo-roženih sil. Če Kitajci s kopnega zavzamejo te otoke, bodo zajeli tudi četrtno nacionalističnih vojakov. To je vsekakor precej močan adut za Cankajška. Toda pri vsem tem se človek sprašuje, ali so mar Američani tako slabo poučeni o Cankajškovem početju, da niso vedeli, kdaj je spravil na te otoke toliko svojih vojakov.

Toda s tem ameriški težav še ni konec. Vse kaže, da so se v Washingtonu sporazumeli, da so otoki Kvevoj in Macu življenjskega pomena za obstoj Formoze in jih je treba zato braniti pred kitajski-

mi napadi oziroma poskusom izkrcanja. Toda doslej Kitajci še niso napadli otokov, ampak jih samo mehčajo — s topovskimi granatami. Baje vozijo na obalo vedno večje in večje kalibre topov. Ker pa so otoki tako blizu obali, jih je težko preskrbovati s strelivom, hrano in drugimi. Granate namreč padajo prav tako trdo na ladje kot na otoke. To pa pomeni, da so otoki odrezani ali blokirani. Ladje jim ne morejo pripeljati ne pomoči ne okrepitev. Če se bo to dolgo nadaljevalo, bodo otoki kot zrele hruške padli sami. Ni si težko predstavljati, zakaj je tak položaj mučen za Američane.

Dalo bi bila zmešnjava polna, so se drug za drugim oglašali zavezniki ZDA, ki so povedali v glavnem isto: da se ne čutijo vojaško vezane na ZDA, če bi te začele spopad s Kitajsko zaradi otokov Kvevoj in Macu. V najbolj košljivem položaju se je znašla Velika Britanija, ki je nekaj časa omahovala, potem pa v bistvu povedala, da sicer razume ameriško politiko na Daljnem vzhodu in obsoja »kitajsko rožljanje s sajnami«, da pa se ne more ču-titi vezano, če bi se ZDA zapletle v spopad na Daljnem vzhodu. Ne smemo pozabiti, da imajo Britanci še vedno v rokah kolonijo Hong Kong na kitajski ce-lini tako dolgo, dokler bo to Kitajcem prišlo.

Medtem pa se je oglašil tudi pred-sednik sovjetske vlade Hruščev, ki je opo-zoril Američane, da bi napad na LR Ki-tajsko pomenil napad na — Sovjetsko zvezo. Izrazil je željo, da bi se zadeva uredila s pogajani. Isto željo je izrazil tudi predsednik kitajske vlade Ču En Lai in Washington je to pozdravil. V Varš-vo se je že vrnil kitajski veleposlanik z navodili, kako naj se pogaja z ameri-škim veleposlanikom Beacom. Tudi Eisenhower se je oglašil. Ta je seveda krivdo za položaj v Formoški ožini zvr-čal na Kitajsko, kakor Kitajska zvrča krivdo za krizo na ZDA. Toda čeprav je Eisenhower pozdravil možnost pogajanj, ni dokončno razjasnil, kaj menijo ZDA ukreniti glede otokov Kvevoj in Macu. Težava je namreč v tem, da sta obe ve-leliči že precej globoko zabredli v krizo in da skuša ena in druga rešiti svoj ugled. Najbolj nevarno pri vsem tem je, da ni posebnih možnosti, da bi Združeni narodi prevzeli posredovanje, ZDA se namreč zavedajo, da imajo pri tem vprašanju ve-ščino v OZN proti sebi, LR Kitajska pa kratko malo ni članica Združenih naro-dov. Položaj je v nekem smislu bolj ne-varen od tistega na Srednjem vzhodu. Zakaj pokazalo se je, da zdaj že skoraj nobene resnejše krize ni moč več re-ševati brez sodelovanja OZN.

NEVARNA OŽINA

Trgatev v črnomaljski občini

Na osnovi 6. člena zakona o vi-nu (Uradni list FLRJ št. 31-395-67), 2. točke 88. člena Zakona o ob-činah ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 19-88-53) 2. točke 53. člena Statuta občine Črnomelj ter sklepa seje z dne 9. 9. 1958 izdaja svet za kmetijsko občinskega ljudskega zbora Črnomelj.

ODREDBO
o roku trgatve grozdja za prede-lavo v vino.

1. člen
Da bi se izboljšala kvaliteta vi-na na področju občine Črnomelj, veljajo za rok trgatve na področ-ju občine Črnomelj določbe te od-rebde.

2. člen
Trgatev grozdja za predelavo v vino ni dovoljena pred 1. okto-brom.

V TEM TEDNU NABIRAMO:

Ovet jesenske reše (100 din).
List slezenovca (180 din), ma-mine (40 din), hribske reše (500 din), gozdne jagode (100 din), melise (140 din).

Rastlino plitjega dresna — moravke (30 din), črnobine (70 din), gladniška (36 din), hribske reše (250 din), jetičnika (105 din), kopitnika s korenino — Virh (65 din), zlate rože (45 din), verbene (30 din), vodne koreše (140 din).

Korenine regrata (110 din), beladone (140 din), gozdnega korena (100 din), baldrijana (260 din), habata — smrdljivi bezeg (38 din).

Lubje češminovih korenin (165 din), lubje češminovih pa-lie (50 din).

Pločovi: šipek cell (50 din), šipek luščine (180 din), črnega trna — oparnice (30 din), glo-ga — beli trn (33 din), bezga (30 din), češmina (100 din).

Ozimmnica za Novo mesto

Stopili smo k direktorju Go-spodarske poslovne zveze tova-rišu Jožetu Unetiču in ga pro-sili za odgovor, kako bo letos z ozimmnico za Novomeščane. Ta-ko je pojasnil:

»Glede na pobude sindikatov in občinskega ljudskega odbora bo Gospodarska poslovna zveza tako kot lani tudi letos poskr-bela za dobro in kar se le da ceneno ozimmnico za delovne lju-di Novega mesta. Smatramo, da za okolice tako skrb ni potreb-na, ker si ljudje potrebne pri-delke sami skrbijo. Kvalitetna zimska jabolka, krompir in se-lje bomo vskladišili v Bršljino (bivši prostori podjetja Odpad). Dokončni cen trenutno še ne vemo, ker se položaj na trgu spreminja. Računamo, da bodo kvalitetna jabolka po 20 do 25

dinarjev. Krompir sorte mer-kur bo po 10 do 11 dinarjev, be-li krompir domačih kmetijskih sort po 12 do 13 dinarjev. Poskrbeli bomo tudi za zelje, ki bo ga letos nekoliko dražje kot je bilo lani. Zaradi suše ga v mnogih južnih krajih države skoraj ni. Medtem ko smo ga lani prodajali po 10 do 12 di-narjev, bo njegova letošnja ce-na zaradi pomanjkanja verjet-no za 5 do 6 dinarjev višja.

Potrošniki bodo lahko naroči-li potrebno blago okrog 1. okto-bra v našem skladišču v Bršljino (nasproti železniške postaje). Po želji bomo naročeno bla-go dostavljali tudi na dom, bo pa treba jabolka, krompir ali zelje takoj pri naročilu tudi plačati.

(Prenos s 1. strani)

V svetu so danes podlaga za ceneno in dobro prehrano ži-vine urejene črednice, aktivir-je, setev krmnih rastlin, gno-jenje travnikov itd. S takim načinom krmjenja bomo lahko tudi mi pocenili živinorejsko proizvodnjo in bo seno pred-stavljalo le še dodatek k ura-vnavanju krmnega obroka. Ne smemo pa zanemariti močnih krmil, ki so sestavljena tako, da vplivajo na proizvodnjo in jih dajemo predvsem visoko produktivnim mušicam.

Cepprav je suša prizadela precej škode, vendar lahko še marsikaj popravimo — še je čas, da travnike takoj po košnji otave pognojimo z dušičnimi gnojili oz. gnojilci; če bomo ukrepali hitro, bomo imeli na razpolago dovolj mlade paš.

V vaseh, ki jih je suša naj-huje prizadela, bi lahko začeli silirati v skupnih vaskih silosih — tako imenovanih TRENC silosih. Ti so popolnoma pre-prosti in čim večji so, tem manjše so izgube. Zadrage bi jih lahko organizirale na pod-lagi sodelovanja. Obračun vla-ganja in porabe kreme v skup-nem silosu se uredi po pred-hodnem sporazumu z zadrugi-niki.

Pogovoriti se moramo še o racionalnem krmjenju, seveda zelo na kratko. Vsak dober go-spodar mora vedeti, koliko ima shranjene kreme, ker jo bo le tako lahko pravilno razdelil za vso zimsko dobo.

Zavedati se moramo, da je nenačrtno krmljenje znak sla-bega gospodarjenja — tak go-spodar krmni živino toliko časa, dokler je kreme v seniku obli-vo, nato pa je vezan na dokup kreme ali je prisiljen prodati živino. Poročam se naredi po takelem postopku: znana mora biti vsa razpoložljiva zaloga kreme, povprečno število živine, ki jo je treba prehraniti pre-

ko zime ter število dni, ko uporabljamo zimski krmni obrok. Nato začnemo priprav-ljati obrok za posamezne kate-gorije živine, ga pomnožimo z dnevi, ko imamo zimski obrok, in že bomo videli, če smo pra-vilno naredili. Upoštevati pa moramo seveda tudi kalo. Po-drobno si to vsak živinorejec lahko ogleda v knjigi »Pomen-ki o krmljenju živine«, ki bi jo moral imeti vsak kmet, ki hoče gospodariti preudarno in načrtno.

Preostane nam še en ukrep, to je setev raznih ozimnih me-šanic, ki dajo že zgodaj spo-mlad velike množine zelene kreme. To kremo uporabimo te-daj, ko senna najbolj primanj-kuje. Če hočemo dosegati uspeh, moramo posejati mešanico naj-kasneje v septembru. Za pri-

mer navajam nekaj mešanic, vsak kmet pa naj si izbere po svoji uvidevnosti tisto, ki v njegovem kraju najbolj uspe-sva:

130 do 150 kg graha in 30 do 35 kg rži ali pa namesto rži 60 do 110 kg pšenice, pridelek je 100 do 400 q zelnjaka;

130 do 150 kg ozimne grašice in 30 do 35 kg rži;

120 do 140 kg ozimne grašice in 30 do 40 kg ječmena ali ovsa,

100 do 120 kg kocihnaste grašice in 30 do 40 kg rži, ki jo lahko zamenjamo s pšenico ali pa sejemo 40 do 60 kg grašice in 80 kg rži;

50 kg grošice in 10 kg inkar-natke;

70 kg ozimne grašice in 7 do 9 kg inkarnatke in 15 do 20 kg ozimne rži;

30 kg ozimne grašice in 24 a. laške ljuljke in 16 kg inkarnat-ke, to je tako imenovana in verjetno tudi poznana grašilni-ka.

Tem mešanicam lahko gnojni-mo s hlevskim gnojem, če ga imamo, še bolje pa je, da gnojimo z umetnimi gnojili, pred-vsem s fosfornimi in kalijevi-mi.

Našel sem le nekaj mešanic — vse so dobre in dajo dovolj zelnjaka v zgodnji spomladi, ko kreme najbolj primanjkuje, ob-tem pa si bomo s setvijo za-gotovili enakomerno živinorejsko proizvodnjo. Če bomo upo-števali vsa navodila bomo la-hko ohranili stalež živine; s stalnim delom pa si bomo za-gotovili več in boljših živino-rejskih proizvodov.

YU

Po grenkih izkušnjah

Vinko Lipar iz Sutnje pri Podbočju, ki je pobegnil čez mejo in se razočaran vrnil, pri-poveduje:

»21. junija lani sem šel čez. Pripovedoval so, kako dobro je v drugih državah in kako lahko se tam živi. Pa sem šel. Ves blaten in umazan, deževalo je namreč, sem na avstrijski strani našel na nekega kme-ta. Nato so me v Grazu na glavni policiji zaprli.

Zasliševali so me in vpraše-vali predvsem to, kako je v Ju-goslaviji. Jaz sem pa rekel: »Dokler ne vidim, kako je tu, ne morem povedati, če je v Jugoslaviji boljše ali slabše.« Potem sem šel delat h kmetu. Vstajal sem ob pol treh zjutraj in hodil spat ob desetih zvečer. Težko mi je bilo, ker nisem znal nobene besedice nemško. Kmalu se mi je pričelo tožiti po domu. Počasi sem spoznal,

da je bilo doma mnogo boljše in lepše. Tam sem zaslužil le za hrano.

Odločil sem se in šel delat v kamnolom pri Grazu. Včasih smo delali tudi po 12 ur na dan, včasih tudi ponoči. Delo je bilo težko. Tudi tu sem za-služil le za hrano in stanova-nje; obleka na meni je počasi pričela razpadati. Le kako bi si pomagal, sem pogosto pre-mišljeval.

Naletel sem na nekega Mari-borčana. Tudi on je bil pre-bežnik. Pokazal mi je potni list za povratek v Jugoslavijo. »Kje si ga dobil?« — »Na am-basadi v Grazu.« — »Kako?« — »Enostavno, šel sem ponj! Nisem mogel verjeti. V meni je takoj dozorel sklep. Se isti dan sem se javil na našem konzulatu. Povedal so mi, da bom čez teden ni dobil potni list.

Molčal sem in čakal. Če bi komu povedal, da se vračam, bi me policija zaprla. Tisti te-den je mineval počasi, dnevi so se vlekli kot megla. Nato sem prejel potni list in bil še istega dne zvečer v Mariboru. Od tam sem šel v Brestanico in bil nato brez vsake kazni iz-puščen domov.

Nekateri fantje iz Podbočja mi pravijo: »Jaz ne bi šel nikdar več nazaj, če bi bil en-krat čez.« Toda jaz sem tisti »čez« izkusil in odgovarjam: »Vsak, ki bo šel čez, bo rad nazaj prišel, samo če bo mo-gel. Doma je le doma!«

PROMETNE NESREČE

12. septembra so ob 17.23 trčila tri metorna vozila na križišču v Kandijah. Z Zagrebške ceste je proti Partizanski cesti v smeri Straže pripeljal sedemletni to-vorni avto z desetdesetko pri-koči Avtoprometa »Gorjanci« Stra-že, ki je vlekel tovorni avto enake teže z enako prikolico. Obe vozili sta bili skupaj dolgi 12 metrov. Z mosta proti Zagrebški cesti je pripeljal osebni avto-bil. Ko je voznik tovornega avto-

mobila opazil prihajajoči osebni voz, je pričel zavirati. Na mehki cesti pa mu je pričelo drsiti in tako je onemogočil osebni vozu prehod. Vsi tri avti so se v pr-vm levim blatnikom zadel v zadnje levo kolo tovornjaka. Na obeh vozilih je škoda za okoli 90.000 din. Vzrok nesreče je ne-uravnavno vlečenje tovornega av-ta, mobil, saj je največja dovoljena dolžina vozil v vlek 22 m. Ra-zen tega je zadnje vozilo, ki je bilo v vleki, ob zaviranju pritis-nilo na prednji avtomobil. Voznik je poklical šofer D. Kateržurle.

19. septembra ob 11.45 je na Novi trž pred pošto v Novem mestu pripeljal voznik tovorni avtomobil in tam z vozilom pri-hajajoči voznik tovornjaka je sku-sil kolesarja prehiteti, hkrati pa je zavil pri gostilni Lovci rož v desno proti Belasdu. Razdalja med njim in kolesarjem je bila tako majhna, da kolesar ni mogel ustaviti. Posledica: trčenje kole-sarja v tovorni avto. Vzrok je neprevidnost voznika tovornega avtomobila. Škoda je za približ-no 5.000 din, razen tega pa je ko-le-sar tudi 1-2 tedne telesno okodo-van.

8. septembra ob 14.15 je v Cr-nomlju iz smeri železniške postaje pripeljal kolesar. Za njim pri-hajajoči voznik tovornjaka je sku-sil kolesarja prehiteti, hkrati pa je zavil pri gostilni Lovci rož v desno proti Belasdu. Razdalja med njim in kolesarjem je bila tako majhna, da kolesar ni mogel ustaviti. Posledica: trčenje kole-sarja v tovorni avto. Vzrok je neprevidnost voznika tovornega avtomobila. Škoda je za približ-no 5.000 din, razen tega pa je ko-le-sar tudi 1-2 tedne telesno okodo-van.

GOSPODARSKA POSLOVNA ZVEZA NOVO MESTO

- priporočila
- svoje usluge
- kmetijstvu

»TOBAK« Videm-Krško

SE PRIPOROČA VSEM ODJEMALCEM

V se sila za dokončeno
elektrifikacijo
podeželja
»ELEKTRO KRŠKO«
Videm-Krško

Kooperativa export – import

LJUBLJANA, TITOVA 19

- IZVAZA: mehak in trd rezan les, gozdne sortimente in finalne izdelke ter izdelke domače obrti.
- UVAZA: pluto in izdelke iz plute.

Kratke IZ RAZNIH STRANI

● LONDON — V Londonu se je začela 27. generalna skupna konferenca, ki se je udele-žujejo zastopniki 58 držav. Na skupščini bodo razpravljali o metodah boja proti tihotap-cem mamil, ponarejevalcem denarja in podobnem.

● DUNAJ — Mednarodni du-najski veleposlanec so po enem tednu zaprli. Veleposlanec je ob-iskalo nad 600.000 oseb in na njem je razstavljalo nad 4200 podjetij in firm iz 20 držav, med njimi tudi iz Jugosla-vije.

● TOKIO — Kakih 250.000 ja-ponskih učiteljev se je začelo stavkati na poziv svojega sin-dikata proti sistemu napre-do-vanja, ki bi ga vlada rada spremenila.

● TOKIO — Policija je upo-rabila silovito silo, ko je po-sredovala v spopadu med stav-kočnimi in siloviti silo. V po-sledici je v Tokiju umrlo 10 ljudi. Pri tem spopadu je bilo huje ra-znjenih 58 oseb.

● TUNIS — Dosedanji tuni-zijski veleposlanec v Parizu Mohamed Masnudi je bil raz-rešen dolžnosti. Masnudi so izključili iz političnega biroja šizistijske stranke. Neodstur zaradi »nedisciplin«.

● LIZBONA — V Lizboni se je začelo zasedanje odbora za malarijo mednarodne zdrav-stvene organizacije. Na zasedanju bodo razpravljali o načrtih za uničevanje mala-rije v 76 državah. Kjer živi skupno 749 milijonov prebiv-orcev.

● DUNAJ — Na Dunaju se je začelo zasedanje mešanega jugoslovansko-avstrijskega od-bora za pospeševanje blagovne izmenjave, ki sta ga ustanovili zunanjetrgovinski žborniki obeh držav.

● DUNAJ — Na Dunaju se je začela skupščina evropske konfederacije kmetovalcev, ki bo sprejela listino o kmetij-sstvu v Evropi.

● LONDON — V britanskem senatu za atomske raziskave v Harwellu se je začela kon-ferenca atomskih znanstveni-kov iz držav Britanske sku-pnosti narodov. Na konferen-ci naj bi se delegati seznanili z britanskim napredkom na tem področju. Velika Britanija upa da se bo med državami Com-monwealtha našlo več kupcev za njene atomske centrale in ustrezno opremo.

● BAGDAD — Vse bivše premiere in ministre kraljev-skega režima v Iraku bodo kmalu postavljeni pred iraško revolucionarno vojaško sodi-šče.

KREMENCEVE PESKE
VSEH VRST
priporočila
»KREMEN«
NOVO MESTO

KOMUNALNA BANKA
BREŽICE
in
KOMUNALNA BANKA
VIDEM-KRŠKO

sprejemata vloge
in dajeja posojila

Notranjepolitični tedenski pregled

Hiter napredek

Prejšnji teden je bilo v Beogradu po-svetovanje, katerega so se udeležili vsi predsedniki oziroma podpredsedniki okrajnih ljudskih odborov. Razpravljali so o doseženih uspehih v kmetijski pro-izvodnji pa tudi o nalogah, ki nas čakajo na tem gospodarskem področju. Danes bomo lahko bralecem posredovali le ne-kaj ugotovitev tega posvetovanja.

V zadnjih dveh letih smo veliko bolj skrbeli za napredek kmetijstva, saj smo dali za to več kot 130 milijard dinarjev. Uspeh je predvsem v tem, da smo pora-bili pretečen del sredstev za take in-vesticije, ki naglo vračajo. Z drugo besedo, manj denarja je bilo porabljenega za gradnje hlevov, upravnih poslopj in po-dobnih naprav, več pa za umetna gno-jila, nakup sortnih semen itd. S tem je razbito mišljenje, da je treba v kmetij-stvo mnogo vlagati, medtem ko se uspehi pokažejo šele po dolgih letih. Dvlektne izkušnje kažejo, da se za nekatere stva-ri, če so sredstva uporabljena smotno, doseči tudi v enem samem letu.

Za nakup osnovnih sredstev bo pora-bljenih letos okoli 75 milijard dinarjev, to je skoraj še enkrat več kot leta 1956. Za razliko od prejšnjih let so zadrage in po-sestva povečala vlaganja v osnovna sre-dstva, ki se hitro aktivirajo, to je v opre-mo, živino, predelavo, manj pa v grad-benstvo. Toda ob tem nas letošnje leto še opozarja, da bomo morali v prihod-njih letih ponovno povečati vlaganja v gradnjo ekonomskih objektov. To zahteva zlasti povečevanje živinoreje. Prvih osem mesecev pa nas opozarja še na eno: medtem ko je bilo lani vloženih na osnov-

na sredstva 6 in pol milijard dinarjev iz zveznih skladov, se je letos ta vsota po-večala za 10 milijard, torej za več kot 100%. Ljudski odbori pa so povečali na-ložbe v kmetijstvo za eno samo milijardo oziroma za nekaj manj kot 20%. Polje-delske organizacije pa so dale za kme-tijstvo le nekaj več kot lani. Mimo tega, da se sredstva iz lokalnih virov uporab-ljajo za stotere stvari in se tako razporab-ja na neznatne vsote, kaže, da nekatere ob-čine še vedno ne posvečajo kmetijstvu zadovoljive pozornosti.

Povečanje kmetijske proizvodnje je vplivalo tudi na porast obratnih sred-stev. Le-ta so se povečala tudi zaradi odkupa kmetijskih zadrug od 39 milijard v letu 1956, na okoli 70 milijard v letoš-njem letu. Toda težave z obratnimi sre-dstvi se niso mimo. Marsikateri kmetijski organizaciji primanjkuje denarja za ne-moteno poslovanje. Pričakujejo, da bo na novo osnovana Kmetijska banka, ki bo upoštevala posebnosti kmetijske proi-zvodnje hitreje in uspešneje rešila ta problem.

Zlasti močno je napredovala v zadnjem letu mehanizacija. Da je tako, dokazuje-jo številke o traktorjih. Leta 1956 smo jih imeli 14.700, letos jih bo ob koncu leta nekaj več kot 28.000. V letošnjem letu bo kmetijstvo dobilo 8000 traktorjev in 500 kombajnov, tako da bo družbeni plan glede tega izpolnjen. Povečanje me-hanizacije je vplivalo na konjerejo. Ze-dosedaj, torej po osmih mesecih, se je zmanjšalo število konj v državi za 10%.

Vendar, tudi pri mehanizaciji ne gre brez napak in težav. Sestav strojnega

parka ne odgovarja dejanskim potre-bam. Tako na primer se zadrage prema-lo zanimajo za težke traktorje, ki bi omogočili globoko oranje. Nekaj takih trak-torjev imajo uvozna podjetja celo na-prodaj, toda zanje ni zanimanja. Tudi vprašanje traktorjskih priključkov še ni rešeno. Leta 1956 je prišlo na en traktor 1,7 priključka. Lani so prišli na en trak-tor štiri priključki, toda to še vedno ni dovolj in kmetovalci mnogokrat zama-njšejo potrebne priključke. Niti uvozniki, niti industrija v tem primeru ne gre-ta v korak s hitro napredujočo strojno ob-delavo polj. Zlasti naša industrija caplja za potrebami trga. Namesto da bi indu-strija pospeševala strojno obdelavo s tem, da bi dajala na trg nove priključke za traktorje, je narobe. Zadrage in posestva spodbujajo proizvajalce, naj začnejo iz-delovati takšne ali drugačne kultivatorje, naprave za okopavanje itd. Mnogi proiz-vajalci kmetijske opreme ne upoštevajo potreb tržišča, zato jim naraščajo zaloge nedelečnih traktorjskih priključkov in polje-delskih strojev. Končno nam kar naprej primanjkuje rezervnih delov, čeprav smo letos izdali zanje 741 milijonov deviznih dinarjev. Rezervnih delov ni niti za tiste stroje, ki jih izdelujejo domače tovarne, kje lele, da bi domača industrija začela izdelovati nadomestne dele za tiste stro-je, ki smo jih kupili v tujini. Tu imajo delavski svetovi v odgovarjajočih tovarnah še mnogo snovi za razpravljanje.

Se beseda o uporabi umetnih gnojil. Kljub pogostemu spreminjanju cen, kljub zamujanju pri uvozu in nezadovoljivi iz-biri se poraba neverjetno naglo poveču-je. Leta 1952 smo porabili vsega 108.000 ton umetnih gnojil, lani že 950.000 ton, letos pa predvidevamo, da bo porabe-lih 1 milijon 350.000 ton. Kolikšne so to-rej velike. Zavedoljni pa kljub temu ne smemo biti. Na en hektar smo porabili potemtakem 130 kg umetnih gnojil, kar je še vedno štirikrat manj kot porabijo umetnih gnojil v razvitih deželah.

Zagrebski velesejem in mi - nekdanj in danes

(Prenos s 1. strani)

To je slika predvojne Jugoslavije, to je predvojni Zagrebški velesejem v vsej svoji stranski resničnosti.

Nato je zadivjal vihar. Vsi dobro vemo, koliko smo v tem viharju žrtvovali.

Potem je napočil nov dan, svetel in lep, nad njim čisto nebo brez oblakov. Zagrebški velesejem leta 1947 na starem razstavnem prostoru na Savski cesti.

Zastave plapolajo v vetru. Ljudstvo opustošene zemlje si ogleduje razstavljene predmete — oči so uprte v bodočnost. Kmeti s košem in povodcem ni več. Nove proge in nove ceste go se zarezale v domačo zemljo. Tovarniški dimniki rastejo, čedalje več jih je. Dvigajo se svetle nove stavbe, mlada industrija raste. Jezovi hidrocentral zapirajo tok rekam in osvajajo doslej neizkoriščeno silo. Rudarji so se zajedli v podzemlje, vagončki dan za dnem dovajajo tone in tone premoga, bakra, cinka, svinec in ostalih rudnin. Nove tovarne že dajejo prve izdelke. Niso tako lepi in dodelani kot inozemski, marsikaj jim še manjka, toda vendar — prišli smo.

Nekje na razstavnem prostoru stoji na lesenem stojalu motor bodočega tovornega avtomobila. Razstavlja ga TAM. Ljudstvo nestrapno pričakuje dan, ko bo skozi vhod te tovarne zapeljal prvi doma izdelani avtomobil. Dneve in noči so delali pri TAM, da bi lahko razstavili na velesejmu vsaj motor. Nekaj članov kolektiva stoji ob njem, skupina opazovalcev nemo opazuje. Motor teče nekaj

minut in nato zopet zataji. Delavci zmojni poganjajo zaganjač, toda motor čez čas spet utihne. V njihovih očeh ni obupa, le srd in gnev sijeta iz njih. Zavedajo se, da je začetna težava, da bodo izdelki iz dneva v dan boljši, z lahko razbereg v njihovih pogledih. Obiskovalci se ustavljajo, razpravljajo in kritično ocenjujejo. V razstavnem prostoru JUREMA — jugoslovenski seminar za regulacijo, merjenje in avtomatizacijo, brnijo pisalni stroji, računski stroji, diktatni stroji in razne avtomatske merilne naprave. Med razstavljenimi tujimi in domačimi proizvodi so zastopane v kolesih, gospodinjskih strojih, tekstilnih izdelkih in podobnem. Tujci podjetja so prišli z željo, da prodajo čim več blaga tega dežela, ki je še lačna vsega.

Ponosna, najlepša, naša!

Tudi letos plapolajo zastave nad velesejmom. V morju zastav pa je najlepša in plapolala najponosnejše naša trobojnica s peterokrako zvezdo. Kmet s košem in povodcem je le še spomin.

Na razstavnem prostoru novega Zagrebškega velesejma, ki je skoraj dvajsetkrat večji kot oni leta 1947, razstavlja 825 domačih podjetij. Paviljoni tujih podjetij so bili nekdanji središče pozornosti vseh obiskovalcev, reke naših delovnih ljudi so jih polnile z vzkliki občudovanja in vzdihljaji. Ti paviljoni so letos utonili v množici kakovostnih izdelkov naših domačih podjetij. Izdelki tekstilne industrije, najrazličnejše vrste blaga vseh mogočih izvedb in barvnih odtenkov. Izdelki kemične industrije, čudovita pohištva lesne industrije,

vsakovrstni proizvodi, prehranbene industrije.

Obiskovalci si ogledujejo, se ustavljajo, razpravljajo in kritično ocenjujejo. V razstavnem prostoru JUREMA — jugoslovenski seminar za regulacijo, merjenje in avtomatizacijo, brnijo pisalni stroji, računski stroji, diktatni stroji in razne avtomatske merilne naprave. Med razstavljenimi tujimi in domačimi proizvodi so zastopane v kolesih, gospodinjskih strojih, tekstilnih izdelkih in podobnem. Tujci podjetja so prišli z željo, da prodajo čim več blaga tega dežela, ki je še lačna vsega.

Domača industrija razstavlja sistematično razdeljena po skupinah. Kovinska industrija, katere pretežni del predstavlja strojna industrija, zavzema skoraj polovico razstavnega prostora. Domači traktorji, težke hidravlične stiskalnice, Dieseli lokomotive, agregati za hidroelektrarne, parne lokomotive, vijaki za ladje, parni kotli za ladje, globinske centrifugalne črpalke, skratka stroje velikane, ki smo jih bili doslej vajeni gledati le razstavljene v tujih paviljoni, nam predstavljajo naša domača proizvodnja. Avtomobil so bili vsa povojna leta posebna privlačnost velesejma in vzrok mnogih skritih občudovanj ter vzdihov. Letos razstavlja avtomobile in motorna kolesa domače tovarne TAM.

trem delavcem, ki so se mučili okoli njega, ker jim je, kot prvi proizvod tovarne, še nagajal. Hkrati bi stienji roko armadi naših delovnih ljudi, ki so uspeli v kratkih dvanajstih letih dohiteti ves ostali svet in toliko ustvariti.

Njihova zasluga, zasluga nas vseh je, da Jugoslavije pred vsem svetom več ne predstavljamo samo s težkim košem otovorjen kmet, ki ponuja pšenično, koruzo, sladkorno peso, tobak, rude in les.

Včasih oholi tujci so prišli letos na Zagrebški velesejem polni občudovanja z željo, da bi kupili pri nas to, kar so nam včasih oni prodajali. Jugoslavija se je letos predstavila kot sodobna industrijska država, ki proizvaja in prodaja svoje industrijske izdelke že na vse kontinente sveta.

In nikar ne pozabimo: leta 1941 so nas fašisti hoteli uničiti. Leta 1945 so zavirale zastave svobode. Dve leti kasneje smo s prvim povojnim Zagrebškim velesejmom spet povedali svetu, da hočemo naprej. In že po prvem desetletju ustvarjalnega, prizadevnega truda naših narodov je svet spoznal in priznal, ceni in spoštuje socialistično Jugoslavijo.

A vse to je še vedno začetek naše poti. Zgodovina je poznala deseti samo stoletja. Zdal računamo že z desetletji in z leti.

Z leti naše zdrave, krepke, napredne rasti.

Miloš Jakopiec

Skrb za letovanja

Na razširjeni seji sindikalne podružnice tovarne celuloze in papirja »Djuro Salaj« v Vidmu Krškem so razpravljali o tarifnem pravilniku in o polletnem poročilu, ki se nanaša na poslovanje podjetja. Sprejeli so sklep, da mora biti polletno poročilo o poslovanju razumljivo podano na zborih volivcev.

Precej govora je bilo tudi o poletnem dopustu v Materadi, katerega ustanovitelj bo občinski sindikalni svet. Doslej je skoraj vse breme poletniškega doma nosila sindikalna podružnica »Celuloze«. Čeprav so ta dom koristili tudi člani drugih podjetij, niso le-ta doslej prispevala skoraj ničesar. Zato ni čudno, da so težko izglasovali na seji predlog, da prevzame omenjeni dom občinski sindikalni svet. Nujno je, da tudi ostali kolektivi v bodoče kaj

več razpravljajo o poletniškem domu. Občinski sindikalni svet bo moral poskrbeti za večje delovanje med podjetji in urediti vse, da bodo prispevki uravnovešeni. To se pravi, da bodo koristili poletniški dom v Materadi le člani tistih kolektivov, ki bodo prispevali svoj delež.

Sindikalni odbor se v celoti ne strinja z uredbo, ki predpisuje minimalne stroške penziona in to 250 dinarjev na dan. Mnenja so, da sami upravljajo podjetje in bi lahko zato razpolagali s sredstvi. To se nanaša predvsem na popust najboljšim delavcem, ki opravljajo službo pod težkimi pogoji. Zato so se odločili, da bodo 10 takih članov kolektiva poslali na 7-dnevno brezplačno letovanje.

Fantje iz JLA pozdravljajo

I. Surdulice nam pišejo Franc GRACAR, Anton PAVLIČ, Anton DOLINAR, Anton LIŠEC in Alojz KOLENC ter prosijo, naj preko našega lista pozdravimo njihove starše, sorodnike, mladino iz domačih vasi ter vse graditelje avto ceste, katerim želijo

Tovarna celuloze in papirja »DJURO SALAJ« VIDEM-KRŠKO

PROIZVAJA VSE VRSTE SPECIALNIH CELULOZ, LENSINE, LOMS, PAK IN CASOPISNI PAPIR.

Kup prodajalcev in prodajalk je prodajalo »Vodič po velesejmu«.

— Kupite Vodič, gospodine, ponuja prodajalec.

— Hvala, nimam časa, da bi ga študiral. Si moram še malo ogledati paviljone. Oh, kakšen Vodič — zatarina prodajalka, — naj ga vzame vrag! Nihče ga ne kupi.

— Koliko jih moraš prodati? — vpraša nato svojo kolegico.

— Tristo dvajset je norma, prodala pa sem jih šele sto.

Star kmečki možak v narodni noši in z zavojem v roki, je ogledoval ameriški paviljon. Samo gledal je. Njegovi misli niso mogel uganiti.

Trije moški s trebuški, verjetno direktorji, so ogledovali ameriške avtomobile. Eden je pripomnil:

— Nič posebnega. Lansko leto je bilo vse boljše.

Američani so s stroji zavijali hrano. Naši ljudje so lepo čakali, kakor da si mislijo: Morda bomo pa je dobili kakšen zavitek. Dobili niso nič. Niso tako radodarni, ti Američani!

Skupine naših, predvsem otrok, pa tudi starejših, so stale povsod, kjer so delali kaj zastonj.

Star par je ogledoval likalne stroje. Zena je dejala:

— Veš možek, najbolj nerada likam.

— Saj bi ti kupil tak stroj, pa...

— Sel sem dalje, ker sem konec stavka vedel.

— Usnjena pregrinjala za žimnice, gospod, poglejte. Vaši ženi bo delo zelo olajšano. Ko bo pregrinjalo zamazano, ga bo snela in oprala.

— Hvala, hvala, — se zahvali obrtnik, verjetno privatnik. — Sam si ga bom naredil boljše in bolj poceni.

— Koliko stane to stanovanje? je vprašal neki možak.

Predstavnica podjetja je začela razlagati. — Kompletno stanovanje, tako kot ga vidite, z vso opremo in montažno hišico stane samo, stane samo... 2 milijona in...

Naprej nisem poslušal. Takoj me je minila želja po »varnem zakonskem pristanu«. Mat'kurja, »samo« dva milijona in... kar optekal sem se do prvega bifeja.

Ko sem si malo pomagal, sem sklenil, da si ogledam še kitajski paviljon. Rad bi videl, kaj razstavlja Kitajci. »Kitajci« so razstavljalj TAME, Zastave, itd. Ti Kitajci so bila naša podjetja: TAM, Zastava, IMR, Famos.

V indijskem paviljonu so prišle na svoj račun ženske. Slišati je bilo vzdih: — Oh, da bi imela to lepo črno torbico! — In to svilo! — Oh! — Oh!

Ljudje so prihajali in odhajali z velesejma. Gledali so, kritizirali in občudovali. Marsikdo je sklenil: to in to bom kupil, marsikdo pa je rekel: to in to bi kupil če...

Jože Primo

Vladimir Lamut: KOSTANJEVSKI VEČERI (tuš — avgust 1958)

V metliški predilnici so stekli prvi stroji

8. septembra so v metliški predilnici »Novoteksa« pričeli poskusno obratovati. Ob lanskem sestavljanju letnega plana so v novotekski »Novoteksa« sicer predvideli, da bodo stroji v njihovem metliškem obratu stekli že julija letos, toda kredit za uvoz predilnih strojev in opreme je bil odobren šele v letošnjem marcu, zato se je vse za nekaj mesecev zavleklo. Kljub temu so tehniki, monterji in delavci v začetku septembra dosegli pomemben uspeh, saj so za 32

vagonov strojev, razmontiranih v najmanjše delce, sestavili in namestili prej kot v štirih mesecih. Vsa dela v predilnici silače niso do kraja izvršena, saj morajo med drugim dokončati montirati tudi toplotne naprave, vlačice in postaviti ksilolitični tlak. Vendar pa to proizvodnje ne bo oviralo, zlasti ker bodo sprva, dokler ne pride k strojem dovolj delovne sile, delali samo v eni izmeni. Zdal je zaposlenih 33 ljudi, predvsem predilnic in delavcev, do konca tega leta pa se bo število dvignilo že na 80 zaposlenih ljudi.

Vsi stroji so zadnja tehnična pridobitev in prvi navozi, ki so prišli iz predilnih strojev, kažejo odlično kakovost. Do konca leta bodo pri nekoliko pospešeni proizvodnji izdelali že okoli 60 ton česane volnene preje, od katere bo približno eno petino porabila tovarna »Novoteksa« sama, ostalo pa bo dobavila drugim tekstilnim tovarnam v državi. Lastna predelava uvožene volne bo pomenila hkrati znaten prihodek deviz.

Nova predilnica je velika pridobitev za vse gospodarstvo Dolenjske, zlasti za Metliko, saj ji bo poleg zaposlitve nove delovne sile prinašala tudi lep narodni dohodek. Z malo čudnim občutki pa je novo nastavljeni kader sprejel vest, da bo moral od svojih plač v ko-

rist občine odvajati 5 odstotni dopolnilni proračunski prispevek. Zlasti čudj prizadete to, da na primer delavci in uslužbenci tovarne »Novoteksa« v Novem mestu ne plačujejo tega prispevka, ki gre izključno v breme delovnega kolektiva, medtem ko bodo delavci in uslužbenci »Novoteksovega« obrata v Metliki za prispevek morali plačevati. Ali ne bi veljalo, da odločujoči ljudje vse to nekoliko premislijo in zadevo uredijo, da bo prav, zlasti ker bo sicer težko dobiti v ta kraj, ki ne nudi človeku kdovekaj ugodnosti, kvalificirano delovno silo.

KOVINSKA ZADRUGA VIDEM-KRŠKO
proizvaja
ladijsko, industrijsko
in ostalo kovinsko
opremo

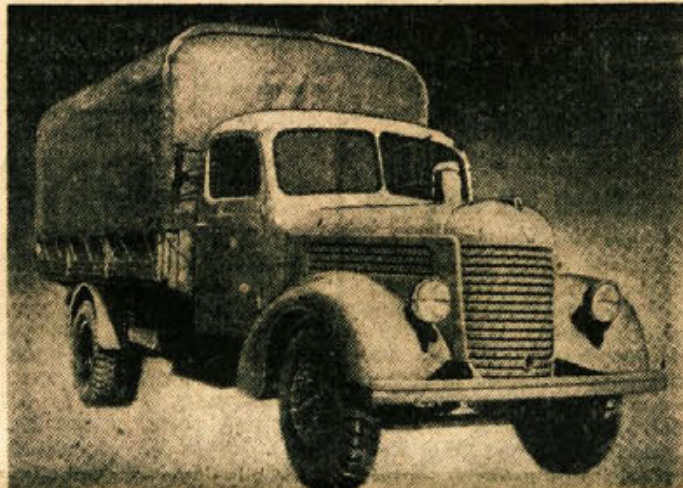
ZAUPAJTE SVOJE PRIHRANKE NARODNI BANKI!
NARODNA BANKA —
centrala za LRS
LJUBLJANA

Pozdravi iz Ličkih Jasenic...

»Vedno bomo hvalili našim staršem, ker so nam naročili Dolenjski list. Vsak petek ga nestrno pričakujemo.« nam pišejo fantje Janez Gliha, Polde Petrovič, Franc Može, Karol Stancelj, Milan Makovec, Jože Tomšič, Jože Golob, Franc Kozamernik in Franci Prek ter pozdravljajo vsa dekleta in fante iz domačega kraja, sorodnike in graditelje avto ceste.

...IN ŠTIPA

Vse sorodnike, dekleta in fante iz domačih vasi, ter vse bralce Dolenjskega lista pozdravljajo Belokranjski Anton Klepec iz Krasnice in Jože Božičević iz Tribuč.

»PIONIR« PI 561, odličen izdelek mariborske tovarne avtomobilov TAM

ALI STE ŽE NAROČENI NA »LJUDSKO PRAVICO«?

Vsak dan Vas seznaja z dogodki doma in po svetu. Razen tega pa naročniki »Ljudske pravice« in »Ljubljanskega dnevnika« sodelujejo pri velikem jesenskem nagradnem žrebanju!

- PRVA NAGRADA** — NOV OSEBNI AVTOMOBIL FIAT 600!
- DRUGA NAGRADA** — HARMONIKA »CARMEN«, vredna 152.000 din
- TRETTJA NAGRADA** — RADIO »SIMFONIJA« (102.000 din)
- ČETRTA NAGRADA** — FISCALNI STROJ »SAYA« (98.000 din)

In še več drugih nagrad (sesalec za prah, mikser, el. peč »Olympia« itd.)

Nagrade bo razdelil žreb med naročnike, ki bodo ob žrebanju vsaj tri mesece naročeni na »Ljudsko pravico« ali pa na »Ljubljanski dnevnik«.

Datum žrebanja bo naknadno objavljen. Torej postanite naročnik našega dnevnika! Naročniki obeh listov imajo 50% popust pri oglaših, osmrtinah in zahvalah.

»Ljudsko pravico« ozir. »Ljubljanski dnevnik« lahko naročite v naši upravi, Ljubljana, Petkovskovo nabrežje št. 24, v naših podružnicah in pri vseh poštah v Sloveniji.

FAP. TOMOS, TMZ, FAMOS, Crvena zastava in še drugi. Vkljki začudenja so nas letos umaknili ponosnim pogledom obiskovalcev, ki vedo, koliko naporov nas je veljalo, da smo vse to ustvarili.

Industrija plastičnih mas razstavlja vsakovrstne predmete za široko potrošnjo, uporabne v gospodinjstvu, na potovanju, in oblačilne predmete. Domača industrija volnene konfekcije je prekosila tužno tako v kvaliteti kot v obliki, barvi in kroju vzorcev.

Po 11 letih — spet pri TAM

V razstavnem prostoru TAM stoji šestlindrski Dieseli motor, Cma in hkrati svetel od nekaterih kovinskih delov brni in teče brez prestanka in brez napake. Zastopnik razlaga, da bo ta motor pričel uporabljati čez dve leti. Tu sem se spomnil prvega Tamovega motorja na velesejmu leta 1947. Zaželel sem krepko stisniti roko tistim

Ze po zagrebških cestah sem začel privajati oči opazovanju in sicer tako, da sem opazoval dekleta. Lahko se pohvalim, da sem videl v Zagrebu veliko lepega.

Avtobus me je lepo in točno pripeljal pred blagajno. Za sedem kovačev sem dobil »ulaznico« in Vodič. Vstopnico sem koristno porabil, Vodič pa sem zamenj študiral. Spoznal sem, da si z njim ne bom veliko pomagal, zato sem ga spravil v žep in vstopil v paviljon šte. 1. Ze kmalu pri vodu me je pozdravilo pol prekaženega prašica. Mlad, komaj poročen par, je stal pred njim in ga zaljubljen gledal. Kdo bi si mislil, da pol prekaženega prašica izvabi tako lepe poglede! Ona se je privila k njemu in dahnila:

— Popolnoma suho.

In on:

— Najraje bi ga odnesel domov. Od paviljona do paviljona so se podili otroci in prosili:

— Imate prospekt?

— Reklame prosim!

Sto mladih rok se je dvigalo, kjer so delili prospekte. Dekleta, verjetno gimnazijke, so se smehljaje sprehajale in poravnjavale lase pred ogledali. Mladina se je ustavljala samo pred paviljoni s športnimi potrebščinami.

V paviljonu podjetja »Brezovica« iz Siska je bila razstavljena lepa spalnica. Neko dekle je vzkliknilo:

— Jol, kako lepa plava soba!

Mladenci poleg nje je gledal postelj in opomnil:

— Lepa je lepa a kam bom z mojimi nogami?

Res je, Jugoslovane bo treba skrajšati ali pa bomo morali delati večje postelje.

VELESEJMSKO POTEKANJE

Normalno spalnico razstavlja podjetje »Treska« iz Skoplja. Predstavniki podjetja mora neprestano odgovarjati na vprašanja:

- Koliko stane?
- Je omara vačenana?
- Kje imate vrste zastopstvo?
- Je že prodana?

Spalnica stane 78.000 din brez prevoz. stroškov. Je iz hrastovega lesa, Dekleta, »hodoče prodajalce«, ponujajo otrokom igrače:

— Na mali! Vzemij avtomobilček, se boš vozil! — ponuja prodajalka avtomobilčke otroku, k. se drži očetoval roke.

— Koliko stane? vpraša mali.

Prodajalka se začudi:

— Glej ga vraga! Vprašuje, koliko stane! To te je najbrž naučila mama. Očetje kaj takega ne uče.

Po dolgem času sem bil spet enkrat pri maši. Oprostite mi, bratje ta korak na desno sem storil nehoti! Ogledati sem si hotel samo televizorje podjetja »Nikola Tesla«.

No, ker sem bil že pri televiziji maši, sem pomolil k našemu ljubemu bogu, da mi pošlje kakšen televizor, lahko tudi zamke »Nikola Tesla«.

Pobožno zamaknjen in s svetimi mislimi navdahnjen sem šel v naslednji paviljon, na katerem je z velikimi črkami pisalo WC.

Tudi tukaj je bilo veliko obiskovalcev.

Ob vstopu v ruski paviljon sva se pozdravila s starim znancom iz šolskih knjig Vladimirjem Iljičem. Mlade obiskovalke so preizkušale svoje filmske zmožnosti pred rusko televizijsko kamero. Snemalec jih je smel, vendar ni pozabil tudi moških, posebno ne takih, katerih obrabi so dokazovali, da so že nekaj prestali v življenju.

Pred »Sputnikom 2« se je gnetlo ljudi. — Ruski inženjer je razlagal sestav rakete, vendar ni odgovarjal na vsa vprašanja. Zvedel smo, da je Lajka živila v satelitu sedem dni. Nekdo je pripomnil:

— Sedem dni, Kako naj vemo, če je to res? Človek ne sme vsega verjeti. Lahko je crknila takoj ali pa tudi še živa prišla nazaj.

Pred prodajalno sadja sem ujel pogovor žensk:

— Ma kud se žurite, gospodja Pepica?

— Idem kući! Došla sam samo zbog male.

Prva je spet povzela:

— Ovdje nije niš za nas, žene. Same poljoprivredne mašine.

Druga:

— Pa ni oart ne može s njima, jer je zemlja sad suva.

Prodajalec pa je zaključil razgovor:

— E, biće kiše, već osećam reumu u kolenu.

Kup prodajalcev in prodajalk je prodajalo »Vodič po velesejmu«.

— Kupite Vodič, gospodine, ponuja prodajalec.

— Hvala, nimam časa, da bi ga študiral. Si moram še malo ogledati paviljone. Oh, kakšen Vodič — zatarina prodajalka, — naj ga vzame vrag! Nihče ga ne kupi.

— Koliko jih moraš prodati? — vpraša nato svojo kolegico.

— Tristo dvajset je norma, prodala pa sem jih šele sto.

Star kmečki možak v narodni noši in z zavojem v roki, je ogledoval ameriški paviljon. Samo gledal je. Njegovi misli niso mogel uganiti.

Trije moški s trebuški, verjetno direktorji, so ogledovali ameriške avtomobile. Eden je pripomnil:

— Nič posebnega. Lansko leto je bilo vse boljše.

Američani so s stroji zavijali hrano. Naši ljudje so lepo čakali, kakor da si mislijo: Morda bomo pa je dobili kakšen zavitek. Dobili niso nič. Niso tako radodarni, ti Američani!

Skupine naših, predvsem otrok, pa tudi starejših, so stale povsod, kjer so delali kaj zastonj.

Star par je ogledoval likalne stroje. Zena je dejala:

Opera na grajskem dvorišču

Občinstvo je v nedeljo popolnoma napolnilo prostor starega kostanjevkega gradu. Glava pri glavi tako v avditoriju kot na središču. Gledalci so se pred nihavimi očmi pričela odvijati opera »Ero z onega sveta«. Kot častni gost Kostanjevškega festivala je bil nazvoč tudi avtor Jakov Gotovac. Dobro razpoložena se je rad odzvala proti in polna veselja šale odgovorili na nekaj vprašanj pred zvokom.

Opera Ero z onega sveta se je pričela v starinskem okoliu razvalin kostanjevkega gradu igra pod lino orkester, glasovi pevcev se love po dvorišču, odbijajo od zidu in se končno izgubljajo. Redek užitek so imeli vsi poslušalci. Občinstvo je vseskozi prisrčno podpiralo izvajalce. Na dvorišču so se močno prevladovale senze, ko je bila opera končana in je občinstvo se enkrat burno zaploskalo ter zasulo oder s cvetjem.

Navedenice je doseglo višek, ko so prireditelji festivala avtorju Jakovu Gotovcu poklonili umetniško silo Kostanjevice ter obdarovali prva trije bogorajke Opere Valerija Heybalove in prvaka dunajske Opere Josipa Gosića, ki sta pela naslovni vlogi. Nato so Kostanjevčani obdarovali še ves izenaki kolektiv s skupnim darilom: na oder so pripeljali osemdeset letni sodček portugalke in na kol nateknjenega pečenega prašiča, od katerega se je še kadilo.

Gledalci, Kostanjevčani, okoliški prebivalci, veliko število brigradcev z avto čiste in prestižne gledalcev, ki so prišli iz številnih dolenskih sprednjeposavskih krajev ter celo iz Zagreba, so navdušeni zapuščali grajsko dvorišče. Enako navdušeni so bili nad avditorijem tudi igralci.

Med tednom je skoraj tisoč Kostanjevčanov v kulturnem domu poslušala Avenkov kvintet. Takšna obiska v dvorani Kostanjevice še ne pomeni.

Glavna igralka filma SVOJEGA TELESU GOSPODAR, Marija Kohn, se je minulo sredo udeležila premiere svojega filma v Kostanjevici na Krki. Pri tej priložnosti je podarila za bralce »Dolenjskega lista« svojo fotografijo s posvetilom za letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala

Čez šolski prag

DRUGI DEL NAŠEGA PRVEGA LETOSNJEGA OBISKA V NOVOMESKIH ŠOLAH

Vajenska šola je začela pouk 8. septembra, sem zvedel pri upravitelju tovarišu Jožetu Zamjenu. Do zdaj imajo vpisanih 298 učencev, ki so razporejeni v šest oddelkov po naslednjih strokah: kovinska, avtomobilna, lesna, oblačilna, čevljarstva in ostale. Pouk imajo dopolnjevali v popoldne. Šolske prostore imajo v osnovni šoli in v harnki OLO. Z nadzidavo telovadnice osnovne šole bodo letos pridobili štiri učilnice, zbornico in kabinet. Potem bodo lahko odstopili tri učilnice osredeljski, ki jih nujno potrebuje seveda pod pogojem, da jim okraj ne vzame barake. Da bi vaje pravilno vzgajala, potrebuje šola tudi svoj internat (kar je bil že sklen obline). Kako je nujno potreben, povedo tudi rezultati lanskega ankete med vajenci:

60% vajencev ne stanuje v kraju, kjer se učijo. Nekateri se vozijo z vlakom in avtobusi. Ti delajo (poleg učenja in dela v delavnici) tudi doma.

11,3% vajencev še vedno izražajo močnejši zahtev za izven njihovega poklica. To se dogaja predvsem na kmethi.

8% vajencev I. letnika, 17% II. letnika in 5% III. letnika ne dobi vajenskih nagrad.

42% vajencev dela nadurno za delodajalca.

4% vajencev dela nadurno za 80%.

24% vajencev preživi pravi dopust (brez dela).

68% vajencev preživi dopust z delom.

Skoraj 90% vajencev uživa alkohol.

30% vajencev obiskuje gledališče.

63% vajencev redno obiskuje kino.

Od 240 vajencev jih aktivno goji odbor 5, nogomet 4, in košarko 1. 162 vajencev smuča, 167 plava, 107 strelja in 121 igra šah.

Pomoč obline je z ozirom na njene finančne možnosti, dobra. Obrtna zbornica še dve letni dala nobene denarne pomoči, ker se tudi sama bori z istimi težavami.

S strokovnimi učili je šola dobro založena.

Glasbena šola ima približno 150 učencev, oddelki so razvrščeni po predmetih: klavir, violina, trobila, pihalna in solopetje. Kot poseben predmet poučujejo tudi harmoniko. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

norejce oziroma poljedelce. Po novem programu bodo imeli tedensko 20 ur teorije in 24 ur praktičnega dela. V program je vključen tudi traktorski tečaj z obveznim izpitom za traktorista. Pouk bodo pričeli okoli 1. oktobra.

ŠOLE V NOVEM LETU

O kadrih, poslopih, učilih in še o čem na naših šolah — Najprej nam je manjkalo 150 prosvetnih delavcev, zdaj pa jih manjka še 105 — Slab obračun kratkovidne kadrovske politike in dosedanjega šibkega štipendiranja — Začenjamo uresničevati organizacijsko plat šolske reforme, njena vsebinska preobrazba pa bo dolgotrajna in naporno delo, naloga nas vseh — Vse pomoč šolskim odborom in šolskim svetom naj zagotovijo v prvi vrsti starši naših šolarjev

Načelnik okrajnega tajništva za prosveto, šolstvo in kulturo, tovariš Lojze Kastelic, je odgovoril na nekaj vprašanj, ki smo mu jih zastavili. Predvsem nas je zanimalo, kako so vplivali prosti razpisi na gibanje učiteljstva v okraju, kako pripravljeni smo stopiti v novo šolsko leto z ozirom na reformo šolstva in kako rešujejo občine šolsko vprašanje.

»Takozvani prosti razpisi, ki daje prosvetnim delavcem pravico svobodne izbire namestitve na katerikoli šoli, je pravzaprav ugodno vplival na naše šolstvo. Večina šol v okraju je odmaknjenih, so v samotnih predelih. Doselej smo imeli stalne težave z nameščanjem učnih moči na teh šolah. Malokdo je vzdržal tam več kot leto ali dve. Stalna izmenjava učiteljev ni ugodno vplivala na učni uspeh. S prostimi razpisi smo dosegli, da se učitelji sami odločijo za pouk na takih šolah in potem tudi vzdržijo, kljub raznim težavam. Prosti razpis pa ima še eno dobro stran. Krajevni čimtelji — občine — so doslej kazali zelo malo razumevanja za ureditev šolskih prostorov in stanovanj za učitelje, ter nabavo učil in ureditev vseh ostalih pogojev, ki vplivajo na učiteljevo delo. Ker so občine prevzele v svojo pristojnost tudi šolstvo in je vsled prostega razpisa obstajal strah, da bodo učitelji iz odmaknjenih

bila doslej. Šolski odbori in svet so se že močno uveljavili. Kolektivni šol naj zdaj v začetku leta skličejo skupne sestanke učiteljev, šolskega odbora in roditeljev in na teh sestankih razpravljajo o šolski reformi. Tudi starši naj dajo svoje mnenje o šoli, naj povedo, kaj se jim zdi prav in kaj narobe. Največ težav imamo z upravitelji, ker nam primanjkuje izkušenih kadrov, ki bi dali novih pobud. Dobro bi bilo,

Občine se v šolstvu še niso uveljavile tako kot bi se morale. Vsaka občina bi morala imeti referenta za šolstvo v organiziranem oddelku za šolstvo. Referent naj bi ne bil le administrativni uslužbenec, ampak bi moral čim bolj široko delati s šolskim odbori, ti pa spet čim več z ljudmi na roditeljskih sestankih. Doselej imata referente za šolstvo le občini Novo mesto in Crnomelj. Opazili smo, da je v novopriključenih občinah delo v šolstvu mnogo lažje, ker imajo vse reference. Občine bodo morale posvetiti tudi več pozornosti vprašanju štipendiranja pedagoških kadrov. Letos smo dobili 45 novih moči, samih štipendistov. Od tega jih je 18 štipendiral OLO Novo mesto, 1 občina Semič, 26 pa so jih štipendirale štiri občine bivšega trboveljskega okraja. Slika je za naše občine več kot porazna. Občine se morajo zavedati, da OLO v bodoče ne bo več štipendiral. Res je, da štipendist, ki ga pričmejo štipendirati, konča šolo šele čez pet let, toda imeli ga bomo takrat, prihodnje leto bomo štipendirali spet nekaj novih in tako bodo novi kadri iz leta v leto stalno pritekali. Na dotok iz ostalih krajev ne smemo več računati, ker je pomankanje prosvetnih delavcev povsod zelo veliko. Vzporedno s tem pa bodo morale občine reševati tudi vprašanje življenjskih pogojev učiteljstva, šolskih poslopih in učil.

Šolska reforma je dolgotrajno delo, v njem bo morala sodelovati vsa družba, ne le pedagogi in še tako jo bomo le z velikimi napori uresničili.

Vlado Lamut: BRALEC

da bi občinski šolski svet pooblašil na seje upravitelje svojih šol in se seznanil tako z njimi kot s težavami in z nalogami, ki so pred nami, in še ena težava je: na področju našega okraja je učiteljski kader večinoma mlad in neizkušen, 95% učnih moči predstavljajo žene. Te se na podeželskih šolah težje uveljavijo kot moški.

Tehniška srednja šola

si ustvarja sloves

Te dni je minilo eno leto, odkar so v Vidmu-Krškem ustanovili tehniško srednjo šolo z elektro in strojnimi oddelki. Vodstvo šole je imelo v začetku težave, ker ni bilo na razpolago dovolj strokovnega kadra, zato so morali poučevati v glavnem honorarci. Toda že preko leta se je število redno nastavljenih povečalo, tako da jih imajo na šoli sedaj že 7, medtem ko bodo honorarno poučevali le še trije. Skratka, zaradi lepe perspektive omenjene šole ni več težav za strokovni kader.

Takoj po ustanovitvi šole so mnogo razpravljali o prostorih. Trenutno je osredeljski odstopila tehniški šoli celo nadstropje in omogočila učencem redno solanje. Prav tako je z vsem razumevanjem spremljala razvoj šole tudi roto tovarna oziroma njen kolektiv, ki ji je dal v uporabo svoje delavnice. Te delavnice bo šola začasno koristila, ker že gradijo nove delavnice, ki bodo tik ob šolskem poslopiju. Začetna dela bodo opravili že v jeseni, glavna gradnja pa se bo pričela spomladi, tako da bodo v prihodnjem šolskem letu imeli na razpolago že lastne delavnice. Ker bo z novimi oddelki v prihodnjem letu potrebovali tehniška šola vse prostore sedanjega osredeljskega, bo moral občinski svet in odbor resno razmisлити o gradnji nove šole.

Tehniška srednja šola bo imela letno skupno pet oddelkov — dva prvi in tri druge. Ker je pa med delovnimi kolektivi izredno zanimanje ter želja po večji izobrazbi, bodo na šoli odprli tudi delavski elektro- in strojni odsek, kjer bodo sprejeli skupno največ 40 študentov. Prednost bodo imeli slušatelji iz domačega kraja. Gojenci bodo imeli skrajšan delovni čas, da se bodo lahko v celoti posvetili študiju. Pouk bo v popoldanskem urah vsak dan razen sobot. S tem se bo izpolnila lanskega želja skoraj vsem tistim, ki si hočejo pridobiti srednjo strokovno izobrazbo.

M

Fantje iz JLE pozdravljajo

Dolenjski fantje Franc Barič, Viktor Stancar, Jože Golobčič, Božo Povše, Alojz Robek, Franc Smolčič, Alojz Kopel in Pavel Picelj, ki služijo vojaški rok v V. P. 9273 Hrvatska Kostanjica, pozdravljajo vse sorodnike, prijatelje in — vsa poznana dekleta.

»Vsi starši naj svojim sinovom, ki služijo vojaški rok, naroče Dolenjski list, ker le iz njega lahko izvedo vse novice iz domačega kraja.« nam piše iz Rudnice fantje Anton Gal, Ivan Munih, Ivan Srabčan, Darko Vidmar in Jože Ivšek. Hkrati pozdravljajo svoje sorodnike, znance, bralce Dolenjskega lista in mladinske delovne brigade, ki gradijo avto cesto Ljubljana—Zagreb.

Enake pozdrave pošiljajo tudi: Jože Zgonc, Rupert Gregorčič, Vinko Kos in Dominik Zupan, ki služijo vojaški rok v 1. bataljon pri Tolminu, V. P. 1098.

Gojenca vojaške akademije v specialnem kabinetu pri praktičnem delu

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

cihbanov, ki so nekakšna pripravnica za glasbeno šolo. Ti se učijo v glavnem petja in osnovnih pojmov glasbe. Učenje vsakega predmeta traja šest let. Imajo tudi zbor

Sevniški praznik

Sevničani so v nedeljo, 14. septembra prvič praznovali občinski praznik — Največje slavnosti so bile združene z odkritjem spomenika padlim borcem

Ob 8. uri zjutraj je bila v sejni dvorani občinskega ljudskega odbora slavnostna seja ObLO, na kateri je bil sprejet odlok o preimenovanju Koločvorske ceste v Sevnici v Cesto narodnega heroja Maroka, prostor pred postajnim poslopjem pa se bo imenoval Trg svobode. Od 8. do 9. ure je igrala na Glavnem trgu godba na pihala iz Kapel. Nekaj po 9. uri je krenila povorka k spomeniku padlim borcem. Spreved so je vmes ustavili pred gasilskim domom, kjer je Jože Smodej, predsednik občinske gasilske zveze, odkril spominsko ploščo šestim padlim gasilcem.

Malo po 10. uri je gov. Karel Kolman, predsednik ObLO Sevnica, začel slovesnost in pozdravil Franca Pirkoviča, predsednika ObLO, Martina Žuglija, sekretarja okraj. odbora SZDL, Avgusta Jazbinšnika, predsednika Zveze borcev Novo mesto, mat. padlega narodnega heroja Maroka ter ostale goste; nato je govoril o pomenu občinskega praznika. Za njim je opisal delež, ki so ga dali v NOB Sevnici. Slavi Kolar, predsednik ZB ObLO Sevnica in med izrazjem žalne koračnice odkril

Nesreče in vlom

Požig iz malomarnosti je zakrivil ogelja F. Z. iz Oštrca pri Kostanjevici. Ponoči od 5. na 6. septembra je prišla goreča baraka, last Gozdne uprave Kostanjevica. Imenovan je v vreče nakladal se tleče ogelje in ga v baraki skladiščil. Škoda znaša 323 tisoč dinarjev.

Nepopravljivi delomirneč je F. P. z Golega vrha pri Raki, ki je 27. junija letos prišel iz zapora in kmalu nato začel z novimi hudodelstvi. Vlomil je skozi okno neke domačije v vodo. Pri vladu ga je opazil nekdo od vrščanov in poklical organe ljudske milice.

Prebivalci, bodite previdni pred raznimi skitjavci in kleparji, ki hodijo od hiše do hiše!

7. septembra letos se je prevrnil traktor pri Prečnu. Voznik je upravljal traktorist S. H., zaposlen pri privatniku A. T. iz Zageba, ki je lastnik traktorja. Traktorist je bil na voziču z deskami v teži od 6 do 8 ton. Na strmini je prikolica pristavila traktor, ki se je prevrnil. Voznik je imel dovoljenje samo za vožnjo v NRH. Na voziču je približno za 100 tisoč dinarjev škodoval.

45-letni Anton Plantarič z Vrh na nad Mokronogom je 7. septembra zjutraj odšel trosit pepel na njivo. Ko se je vračal, ga je ob mlaki vrgla božast in je utonil. Pokopnik je bil poročen in je oče emega otroka.

Nova pomorska proga New York - Dubrovnik. Zastopništvo Turistične zveze Jugoslavije v New Yorku se je sporazumelo s Italijansko družbo Italina Lines o uvedbi nove pomorske proge New York - Dubrovnik. Za prihodnje leto bo postal Dubrovnik ena izmed tranzitnih luk na progi New York - Italija - Grčija, na kateri vozita veliki potniški ladji. »Savizma« in »Vulcania«.

23.000 koles v šestih mesecih. Tovarna koles »Partizan« v Sušici je proizvedla letos v prvih šestih mesecih 23.000 koles, kar je za 2000 več kot lani v istem razdobju.

Streliški dvoboj v Novi Gorici

Zračna puška: Nova Gorica - Novo mesto 1242-1241 krogov. Pištola: Nova Gorica - Novo mesto 357-379 krogov.

V nedeljo sta se v Novi Gorici srečali streliški reprezentanci Novomeškega mesta in nove Gorice na povratnem streliškem dvoboju. Tekmovala sta v streljanju z zračno puško in pištolo. Z zračno puško so zmagali domači tekmovalci in z pištolo z malo več srečo bi lahko zmagali gostje. V streljanju s pištolo so zmagali Novomeščani z obutno razliko. Organizacija tekmovalstva je bila zelo dobra, domači so se lepo revanširali za sprejem v Novem mestu. Upajamo, da bomo drugo sezono videli več podobnih dvobojev še z ostalimi našimi mesti.

Tehnični rezultati: Nova Gorica - zračna puška - skupno 1342 krogov. Novo mesto - zračna puška - skupno 1241 krogov. Peter 250 krogov, Bele Ivan 244 krogov, Plenar Andrej 253 krogov, Kos Marjan 254 krogov, Kopina Marjan 238 krogov. Nova Gorica - pištola - skupno 357 krogov. Novo mesto - pištola - skupno 379 krogov. Rems Peter 84 krogov, Bele Ivan 84 krogov, Plenar Andrej 82 krogov, Kos Marjan 82 krogov, Kopina Marjan 78 krogov. Tako je bil končni rezultat neodločen, kar je uspeh za obe ekipe, ki sta zelo izenačeni.

Slavko Dokl

Telesna vzgoja naj ne bo samo sezonska

S pričetkom šolskega pouka ne zaživijo samo šolska telesna vzgoja, ampak tudi delo pri pomizirskih društvih, kjer je večina voditeljev še vedno iz vrst prosvetnih delavcev, vadi pa predvsem šolska mladina.

Treba bo poiskati nove oblike dela v času šolskih počitnic, da ne bomo vsako leto prekinjali s telesnovzgojno dejavnostjo, ki ne sme biti le sezonska, temveč stalna. Le na ta način lahko vplivamo na pravičen razvoj organizma in bomo lahko dosegli boljše uspehe.

V času počitnic bomo te naloge najprej izvedli z različnimi krajsimi in daljšimi pohodi, izleti, s taborjenji in propagandnimi nastopi v manjših krajih. Pohvaliti moramo vodstvo in vzgojitelje šole v Trebnju, ki je že v letošnjih počitnicah priredilo taborjenje za šolsko mladino in bo tudi v bodoče vsako leto seznanilo del šolske mladine z življenjem in delom v naravi. Tako bodo tudi iz leta v leto povečali število plavalcev. Tudi telesnovzgojno društvo Partizan v Novem mestu je v letošnjih počitnicah za članstvo organiziralo večji izlet v Trilj.

spomenik. Vrstilo se so pevske in recitacijske točke. Gospodarske, društvene in politične organizacije, so položile k spominsku venci; na spomenike in spominske plošče v okolških krajih so odpeljale vence motorizirane patrolne.

Na spomenik padlim borcem sta vklesani imeni Alojza Koločvrskega in Alojza Koločvrskega.

TO IN ONO IZ ČRNOMLJA

Se v mesecu septembru bodo Črnomljarji in okolščini pili težko pričakovano vodo iz nove vodovoda. Montaža dela črpalnih agregatov in ostale pripadajoče opreme na zajetu v Doblihu so dokončane. V teku je polzkušna črpanje ter poslednja ureditvena dela pri črpalnici in akumulacijskem bazenu. Posebni pripravljali odbor je določil, da bo novi vodovod vključen v obratovanje 28. septembra.

Kolektivni črnomljski podjetji so - razen nekaj nečastnih izjem - že obravnavali rezultate svojega poslovanja v prvem polletju letos. Občinski zbor proizvajalcev bo do 20. septembra letos pregledal na osnovi zbranskega gradiva celotno sliko dejanskega gospodarskega stanja občine ter zahteval tehničnih pojasnil od vseh podjetij.

Predzadnjo nedeljo je 16 članov rešilne ekipe Rudnika Ka-

maroka, narodnega heroja, in Ivana Juharja, domačina - prvoborca; spominu vseh Sevnčanov, ki so padli za svobodo, pa so posvečene besede: »Postoj popotnik in se spomni da luč, ki tvojo pot osvešča, prižigati tišči so, ki omahnili so v večno noč pred rojstvom dneva.«

nižarice obiskalo svoje stanovske sotočarje v Velenju in si ogledalo tamkajšnje res vzorno urejeno rešilno postajo ter ostale zunanje rudniške objekte. Na kanizarske rudarje je napravil globok vtis veliki razvoj rudnika v zadnjih letih ter izgradnja novega rudarskega mesta z velenjskim videzom. Kljub temu, da so opravili rudarji potovanje z rudniškim kamionom, so bili z izletom zelo zadovoljni.

Na Vinici je odprlo Splošno trgovsko podjetje iz Črnomlja nov trgovski lokal, ki s svojo lično urejenostjo polepša lokala ob močno, zlasti sedaj, ko je prevzelo trgovsko mrežo za Vinico in Sinj vrh od kmetijske zadruge Splošno trgovsko podjetje, zadovoljiti Vinčane in okolčane ter sosednje hrvaške prebivalstvo onstran Kopele.

se vsi veselijo vračali z voznimi prosti domu. Izlet je popolnoma dosegel svoj namen. Člani so obudili spomin na borbo naših ljudi v NOB ter videli veliko delovno zmago naše mladine: cesto

Pionirji so tekmovali v ljudski tehniki

Kakor smo že poročali, je letošnjo pomlad okrajni odbor ljudske tehnike v Novem mestu razpisal za pionirske odrede nove meške okrajne nagradne tekmovalne za poveljitelje tehnične vzgoje na doljenjskih šolah. Tekmovanje se je pričelo 1. maja in je bilo zaključeno zadnjega junija. Poslednja skrb je bila posvečena dnevu mladosti.

Vsak odred je pred začetkom tekmovalnega pripravi svoje obveze, nato pa v določenih rokih pošiljal poseben komisiji rezultate. Iz spiska prijavičenih posameznikov, da se je udeležilo tekmovalstva 20 pionirskih odredov. Od teh so vsi v času tekmovalstva ustanovili enega ali več krožkov LT. Če upoštevamo, da je pred tem delovalo tehnično delo le v štirih pionirskih oddelkih, je rezultat tekmovalstva zelo lep. Iz posameznih oddelkov poročil je tudi razvidno, da so krožki pripravili lastne razstave, ki so pokazale veliko zanimanje pionirjev za modelarstvo, radioamaterstvo, elektriko in motorizacijo. Nekateri oddelki so razstavili tudi prometne znake in se pomerili v polji kolesarski vožnji.

Omenjani komisiji ni bilo lahko ugotoviti najboljših odredov, ker so vsi močno prizadevali biti prvi. Končno so prisodili prvo nagrado 50.000 din. pionirskemu odredu v Metliki, 2. nagrado 30.000 dinarjev žuberskim pionirjem in 3. nagrado 20.000 din. pionirski-

»Ljubljanske mlekarne«

VODOVODNA 94 sprejmejo vajenke za trgovsko stroko. Pogoj: 4 razredi gimnazije ali 8-letna osnovna šola. Stanovanje priskrbljeno.

Takojšnje ponudbe za upravo podjetja.

Sprejmemo USLUZBENKO

z znanjem strojeplajsa in splošne administracije. Lahko je tudi začetnica. Ponudbe z osebnimi podatki pošljite upravi Dolenjskega lista, Novo mesto, poštni predal 33.

DOLENJSKI LIST

Novo mesto

Razpis delovnih mest

Razpisna komisija Občinskega ljudskega odbora Novo mesto razpisuje na podlagi 37. člena zakona o javnih uslužbenih sledeča delovna mesta:

1. mesto tržnega inšpektorja, 2. mesto strojeplajsa.

Pogoji: za mesto tržnega inšpektorja je potrebna najmanj srednja strokovna izobrazba ter najmanj dve leti prakse v gospodarskih poslih in strokovni izpit. Za mesto strojeplajsa se zahteva 8 razredov osnovne šole z znanjem strojeplajsa. Plača po zakonu o javnih uslužbenih in pokojnina plača.

Kandidati za zasedbo razpisanih delovnih mest naj najkasneje do 30. septembra 1968 pošljijo na Občinski ljudski odbor pravilno kolokovane prošnje z navedbo dosežanj službovanja.

Številka: 01-6107-2.

Novo mesto, 9. 9. 1968.

KOMISIJA ZA RAZPIS DELOVNIH MEST OBLO NOVO MESTO

»Bratstva in enotnosti«. Koristno pa smo združili tudi s prijateljem - z ogledom in kopanjem v Smarjskih Toplicah. Pobudo za izlet je dal krajevni odbor RK.

M. A.

DOLENJSKI OBVEŠČEVALEC

ledenski koledar

Cetrtek, 18. septembra - Vrtični Pitek, 19. septembra - Vrtični Pitek, 20. septembra - Vrtični Pitek, 21. septembra - Vrtični Pitek, 22. septembra - Vrtični Pitek, 23. septembra - Vrtični Pitek, 24. septembra - Vrtični Pitek, 25. septembra - Vrtični Pitek, 26. septembra - Vrtični Pitek, 27. septembra - Vrtični Pitek, 28. septembra - Vrtični Pitek, 29. septembra - Vrtični Pitek, 30. septembra - Vrtični Pitek, 1. oktobra - Vrtični Pitek, 2. oktobra - Vrtični Pitek, 3. oktobra - Vrtični Pitek, 4. oktobra - Vrtični Pitek, 5. oktobra - Vrtični Pitek, 6. oktobra - Vrtični Pitek, 7. oktobra - Vrtični Pitek, 8. oktobra - Vrtični Pitek, 9. oktobra - Vrtični Pitek, 10. oktobra - Vrtični Pitek, 11. oktobra - Vrtični Pitek, 12. oktobra - Vrtični Pitek, 13. oktobra - Vrtični Pitek, 14. oktobra - Vrtični Pitek, 15. oktobra - Vrtični Pitek, 16. oktobra - Vrtični Pitek, 17. oktobra - Vrtični Pitek, 18. oktobra - Vrtični Pitek, 19. oktobra - Vrtični Pitek, 20. oktobra - Vrtični Pitek, 21. oktobra - Vrtični Pitek, 22. oktobra - Vrtični Pitek, 23. oktobra - Vrtični Pitek, 24. oktobra - Vrtični Pitek, 25. oktobra - Vrtični Pitek, 26. oktobra - Vrtični Pitek, 27. oktobra - Vrtični Pitek, 28. oktobra - Vrtični Pitek, 29. oktobra - Vrtični Pitek, 30. oktobra - Vrtični Pitek, 31. oktobra - Vrtični Pitek, 1. novembra - Vrtični Pitek, 2. novembra - Vrtični Pitek, 3. novembra - Vrtični Pitek, 4. novembra - Vrtični Pitek, 5. novembra - Vrtični Pitek, 6. novembra - Vrtični Pitek, 7. novembra - Vrtični Pitek, 8. novembra - Vrtični Pitek, 9. novembra - Vrtični Pitek, 10. novembra - Vrtični Pitek, 11. novembra - Vrtični Pitek, 12. novembra - Vrtični Pitek, 13. novembra - Vrtični Pitek, 14. novembra - Vrtični Pitek, 15. novembra - Vrtični Pitek, 16. novembra - Vrtični Pitek, 17. novembra - Vrtični Pitek, 18. novembra - Vrtični Pitek, 19. novembra - Vrtični Pitek, 20. novembra - Vrtični Pitek, 21. novembra - Vrtični Pitek, 22. novembra - Vrtični Pitek, 23. novembra - Vrtični Pitek, 24. novembra - Vrtični Pitek, 25. novembra - Vrtični Pitek, 26. novembra - Vrtični Pitek, 27. novembra - Vrtični Pitek, 28. novembra - Vrtični Pitek, 29. novembra - Vrtični Pitek, 30. novembra - Vrtični Pitek, 1. decembra - Vrtični Pitek, 2. decembra - Vrtični Pitek, 3. decembra - Vrtični Pitek, 4. decembra - Vrtični Pitek, 5. decembra - Vrtični Pitek, 6. decembra - Vrtični Pitek, 7. decembra - Vrtični Pitek, 8. decembra - Vrtični Pitek, 9. decembra - Vrtični Pitek, 10. decembra - Vrtični Pitek, 11. decembra - Vrtični Pitek, 12. decembra - Vrtični Pitek, 13. decembra - Vrtični Pitek, 14. decembra - Vrtični Pitek, 15. decembra - Vrtični Pitek, 16. decembra - Vrtični Pitek, 17. decembra - Vrtični Pitek, 18. decembra - Vrtični Pitek, 19. decembra - Vrtični Pitek, 20. decembra - Vrtični Pitek, 21. decembra - Vrtični Pitek, 22. decembra - Vrtični Pitek, 23. decembra - Vrtični Pitek, 24. decembra - Vrtični Pitek, 25. decembra - Vrtični Pitek, 26. decembra - Vrtični Pitek, 27. decembra - Vrtični Pitek, 28. decembra - Vrtični Pitek, 29. decembra - Vrtični Pitek, 30. decembra - Vrtični Pitek, 31. decembra - Vrtični Pitek, 1. januarja - Vrtični Pitek, 2. januarja - Vrtični Pitek, 3. januarja - Vrtični Pitek, 4. januarja - Vrtični Pitek, 5. januarja - Vrtični Pitek, 6. januarja - Vrtični Pitek, 7. januarja - Vrtični Pitek, 8. januarja - Vrtični Pitek, 9. januarja - Vrtični Pitek, 10. januarja - Vrtični Pitek, 11. januarja - Vrtični Pitek, 12. januarja - Vrtični Pitek, 13. januarja - Vrtični Pitek, 14. januarja - Vrtični Pitek, 15. januarja - Vrtični Pitek, 16. januarja - Vrtični Pitek, 17. januarja - Vrtični Pitek, 18. januarja - Vrtični Pitek, 19. januarja - Vrtični Pitek, 20. januarja - Vrtični Pitek, 21. januarja - Vrtični Pitek, 22. januarja - Vrtični Pitek, 23. januarja - Vrtični Pitek, 24. januarja - Vrtični Pitek, 25. januarja - Vrtični Pitek, 26. januarja - Vrtični Pitek, 27. januarja - Vrtični Pitek, 28. januarja - Vrtični Pitek, 29. januarja - Vrtični Pitek, 30. januarja - Vrtični Pitek, 31. januarja - Vrtični Pitek, 1. februarja - Vrtični Pitek, 2. februarja - Vrtični Pitek, 3. februarja - Vrtični Pitek, 4. februarja - Vrtični Pitek, 5. februarja - Vrtični Pitek, 6. februarja - Vrtični Pitek, 7. februarja - Vrtični Pitek, 8. februarja - Vrtični Pitek, 9. februarja - Vrtični Pitek, 10. februarja - Vrtični Pitek, 11. februarja - Vrtični Pitek, 12. februarja - Vrtični Pitek, 13. februarja - Vrtični Pitek, 14. februarja - Vrtični Pitek, 15. februarja - Vrtični Pitek, 16. februarja - Vrtični Pitek, 17. februarja - Vrtični Pitek, 18. februarja - Vrtični Pitek, 19. februarja - Vrtični Pitek, 20. februarja - Vrtični Pitek, 21. februarja - Vrtični Pitek, 22. februarja - Vrtični Pitek, 23. februarja - Vrtični Pitek, 24. februarja - Vrtični Pitek, 25. februarja - Vrtični Pitek, 26. februarja - Vrtični Pitek, 27. februarja - Vrtični Pitek, 28. februarja - Vrtični Pitek, 29. februarja - Vrtični Pitek, 30. februarja - Vrtični Pitek, 1. marca - Vrtični Pitek, 2. marca - Vrtični Pitek, 3. marca - Vrtični Pitek, 4. marca - Vrtični Pitek, 5. marca - Vrtični Pitek, 6. marca - Vrtični Pitek, 7. marca - Vrtični Pitek, 8. marca - Vrtični Pitek, 9. marca - Vrtični Pitek, 10. marca - Vrtični Pitek, 11. marca - Vrtični Pitek, 12. marca - Vrtični Pitek, 13. marca - Vrtični Pitek, 14. marca - Vrtični Pitek, 15. marca - Vrtični Pitek, 16. marca - Vrtični Pitek, 17. marca - Vrtični Pitek, 18. marca - Vrtični Pitek, 19. marca - Vrtični Pitek, 20. marca - Vrtični Pitek, 21. marca - Vrtični Pitek, 22. marca - Vrtični Pitek, 23. marca - Vrtični Pitek, 24. marca - Vrtični Pitek, 25. marca - Vrtični Pitek, 26. marca - Vrtični Pitek, 27. marca - Vrtični Pitek, 28. marca - Vrtični Pitek, 29. marca - Vrtični Pitek, 30. marca - Vrtični Pitek, 31. marca - Vrtični Pitek, 1. aprila - Vrtični Pitek, 2. aprila - Vrtični Pitek, 3. aprila - Vrtični Pitek, 4. aprila - Vrtični Pitek, 5. aprila - Vrtični Pitek, 6. aprila - Vrtični Pitek, 7. aprila - Vrtični Pitek, 8. aprila - Vrtični Pitek, 9. aprila - Vrtični Pitek, 10. aprila - Vrtični Pitek, 11. aprila - Vrtični Pitek, 12. aprila - Vrtični Pitek, 13. aprila - Vrtični Pitek, 14. aprila - Vrtični Pitek, 15. aprila - Vrtični Pitek, 16. aprila - Vrtični Pitek, 17. aprila - Vrtični Pitek, 18. aprila - Vrtični Pitek, 19. aprila - Vrtični Pitek, 20. aprila - Vrtični Pitek, 21. aprila - Vrtični Pitek, 22. aprila - Vrtični Pitek, 23. aprila - Vrtični Pitek, 24. aprila - Vrtični Pitek, 25. aprila - Vrtični Pitek, 26. aprila - Vrtični Pitek, 27. aprila - Vrtični Pitek, 28. aprila - Vrtični Pitek, 29. aprila - Vrtični Pitek, 30. aprila - Vrtični Pitek, 1. maja - Vrtični Pitek, 2. maja - Vrtični Pitek, 3. maja - Vrtični Pitek, 4. maja - Vrtični Pitek, 5. maja - Vrtični Pitek, 6. maja - Vrtični Pitek, 7. maja - Vrtični Pitek, 8. maja - Vrtični Pitek, 9. maja - Vrtični Pitek, 10. maja - Vrtični Pitek, 11. maja - Vrtični Pitek, 12. maja - Vrtični Pitek, 13. maja - Vrtični Pitek, 14. maja - Vrtični Pitek, 15. maja - Vrtični Pitek, 16. maja - Vrtični Pitek, 17. maja - Vrtični Pitek, 18. maja - Vrtični Pitek, 19. maja - Vrtični Pitek, 20. maja - Vrtični Pitek, 21. maja - Vrtični Pitek, 22. maja - Vrtični Pitek, 23. maja - Vrtični Pitek, 24. maja - Vrtični Pitek, 25. maja - Vrtični Pitek, 26. maja - Vrtični Pitek, 27. maja - Vrtični Pitek, 28. maja - Vrtični Pitek, 29. maja - Vrtični Pitek, 30. maja - Vrtični Pitek, 31. maja - Vrtični Pitek, 1. junija - Vrtični Pitek, 2. junija - Vrtični Pitek, 3. junija - Vrtični Pitek, 4. junija - Vrtični Pitek, 5. junija - Vrtični Pitek, 6. junija - Vrtični Pitek, 7. junija - Vrtični Pitek, 8. junija - Vrtični Pitek, 9. junija - Vrtični Pitek, 10. junija - Vrtični Pitek, 11. junija - Vrtični Pitek, 12. junija - Vrtični Pitek, 13. junija - Vrtični Pitek, 14. junija - Vrtični Pitek, 15. junija - Vrtični Pitek, 16. junija - Vrtični Pitek, 17. junija - Vrtični Pitek, 18. junija - Vrtični Pitek, 19. junija - Vrtični Pitek, 20. junija - Vrtični Pitek, 21. junija - Vrtični Pitek, 22. junija - Vrtični Pitek, 23. junija - Vrtični Pitek, 24. junija - Vrtični Pitek, 25. junija - Vrtični Pitek, 26. junija - Vrtični Pitek, 27. junija - Vrtični Pitek, 28. junija - Vrtični Pitek, 29. junija - Vrtični Pitek, 30. junija - Vrtični Pitek, 1. julija - Vrtični Pitek, 2. julija - Vrtični Pitek, 3. julija - Vrtični Pitek, 4. julija - Vrtični Pitek, 5. julija - Vrtični Pitek, 6. julija - Vrtični Pitek, 7. julija - Vrtični Pitek, 8. julija - Vrtični Pitek, 9. julija - Vrtični Pitek, 10. julija - Vrtični Pitek, 11. julija - Vrtični Pitek, 12. julija - Vrtični Pitek, 13. julija - Vrtični Pitek, 14. julija - Vrtični Pitek, 15. julija - Vrtični Pitek, 16. julija - Vrtični Pitek, 17. julija - Vrtični Pitek, 18. julija - Vrtični Pitek, 19. julija - Vrtični Pitek, 20. julija - Vrtični Pitek, 21. julija - Vrtični Pitek, 22. julija - Vrtični Pitek, 23. julija - Vrtični Pitek, 24. julija - Vrtični Pitek, 25. julija - Vrtični Pitek, 26. julija - Vrtični Pitek, 27. julija - Vrtični Pitek, 28. julija - Vrtični Pitek, 29. julija - Vrtični Pitek, 30. julija - Vrtični Pitek, 31. julija - Vrtični Pitek, 1. avgusta - Vrtični Pitek, 2. avgusta - Vrtični Pitek, 3. avgusta - Vrtični Pitek, 4. avgusta - Vrtični Pitek, 5. avgusta - Vrtični Pitek, 6. avgusta - Vrtični Pitek, 7. avgusta - Vrtični Pitek, 8. avgusta - Vrtični Pitek, 9. avgusta - Vrtični Pitek, 10. avgusta - Vrtični Pitek, 11. avgusta - Vrtični Pitek, 12. avgusta - Vrtični Pitek, 13. avgusta - Vrtični Pitek, 14. avgusta - Vrtični Pitek, 15. avgusta - Vrtični Pitek, 16. avgusta - Vrtični Pitek, 17. avgusta - Vrtični Pitek, 18. avgusta - Vrtični Pitek, 19. avgusta - Vrtični Pitek, 20. avgusta - Vrtični Pitek, 21. avgusta - Vrtični Pitek, 22. avgusta - Vrtični Pitek, 23. avgusta - Vrtični Pitek, 24. avgusta - Vrtični Pitek, 25. avgusta - Vrtični Pitek, 26. avgusta - Vrtični Pitek, 27. avgusta - Vrtični Pitek, 28. avgusta - Vrtični Pitek, 29. avgusta - Vrtični Pitek, 30. avgusta - Vrtični Pitek, 31. avgusta - Vrtični Pitek, 1. septembra - Vrtični Pitek, 2. septembra - Vrtični Pitek, 3. septembra - Vrtični Pitek, 4. septembra - Vrtični Pitek, 5. septembra - Vrtični Pitek, 6. septembra - Vrtični Pitek, 7. septembra - Vrtični Pitek, 8. septembra - Vrtični Pitek, 9. septembra - Vrtični Pitek, 10. septembra - Vrtični Pitek, 11. septembra - Vrtični Pitek, 12. septembra - Vrtični Pitek, 13. septembra - Vrtični Pitek, 14. septembra - Vrtični Pitek, 15. septembra - Vrtični Pitek, 16. septembra - Vrtični Pitek, 17. septembra - Vrtični Pitek, 18. septembra - Vrtični Pitek, 19. septembra - Vrtični Pitek, 20. septembra - Vrtični Pitek, 21. septembra - Vrtični Pitek, 22. septembra - Vrtični Pitek, 23. septembra - Vrtični Pitek, 24. septembra - Vrtični Pitek, 25. septembra - Vrtični Pitek, 26. septembra - Vrtični Pitek, 27. septembra - Vrtični Pitek, 28. septembra - Vrtični Pitek, 29. septembra - Vrtični Pitek, 30. septembra - Vrtični Pitek, 1. oktobra - Vrtični Pitek, 2. oktobra - Vrtični Pitek, 3. oktobra - Vrtični Pitek, 4. oktobra - Vrtični Pitek, 5. oktobra - Vrtični Pitek, 6. oktobra - Vrtični Pitek, 7. oktobra - Vrtični Pitek, 8. oktobra - Vrtični Pitek, 9. oktobra - Vrtični Pitek, 10. oktobra - Vrtični Pitek, 11. oktobra - Vrtični Pitek, 12. oktobra - Vrtični Pitek, 13. oktobra - Vrtični Pitek, 14. oktobra - Vrtični Pitek, 15. oktobra - Vrtični Pitek, 16. oktobra - Vrtični Pitek, 17. oktobra - Vrtični Pitek, 18. oktobra - Vrtični Pitek, 19. oktobra - Vrtični Pitek, 20. oktobra - Vrtični Pitek, 21. oktobra - Vrtični Pitek, 22. oktobra - Vrtični Pitek, 23. oktobra - Vrtični Pitek, 24. oktobra - Vrtični Pitek, 25. oktobra - Vrtični Pitek, 26. oktobra - Vrtični Pitek, 27. oktobra - Vrtični Pitek, 28. oktobra - Vrtični Pitek, 29. oktobra - Vrtični Pitek, 30. oktobra - Vrtični Pitek, 31. oktobra - Vrtični Pitek, 1. novembra - Vrtični Pitek, 2. novembra - Vrtični Pitek, 3. novembra - Vrtični Pitek, 4. novembra - Vrtični Pitek, 5. novembra - Vrtični Pitek, 6. novembra - Vrtični Pitek, 7. novembra - Vrtični Pitek, 8. novembra - Vrtični Pitek, 9. novembra - Vrtični Pitek, 10. novembra - Vrtični Pitek, 11. novembra - Vrtični Pitek, 12. novembra - Vrtični Pitek, 13. novembra - Vrtični Pitek, 14. novembra - Vrtični Pitek, 15. novembra - Vrtični Pitek, 16. novembra - Vrtični Pitek, 17. novembra - Vrtični Pitek, 18. novembra - Vrtični Pitek, 19. novembra - Vrtični Pitek, 20. novembra - Vrtični Pitek, 21. novembra - Vrtični Pitek, 22. novembra - Vrtični Pitek, 23. novembra - Vrtični Pitek, 24. novembra - Vrtični Pitek, 25. novembra - Vrtični Pitek, 26. novembra - Vrtični Pitek, 27. novembra - Vrtični Pitek, 28. novembra - Vrtični Pitek, 29. novembra - Vrtični Pitek, 30. novembra - Vrtični Pitek, 1. decembra - Vrtični Pitek, 2. decembra - Vrtični Pitek, 3. decembra - Vrtični Pitek, 4. decembra - Vrtični Pitek, 5. decembra - Vrtični Pitek, 6. decembra - Vrtični Pitek, 7. decembra - Vrtični Pitek, 8. decembra - Vrtični Pitek, 9. decembra - Vrtični Pitek, 10. decembra - Vrtični Pitek, 11. decembra - Vrtični Pitek, 12. decembra - Vrtični Pitek, 13. decembra - Vrtični Pitek, 14. decembra - Vrtični Pitek, 15. decembra - Vrtični Pitek, 16. decembra - Vrtični Pitek, 17. decembra - Vrtični Pitek, 18. decembra - Vrtični Pitek, 19. decembra - Vrtični Pitek, 20. decembra - Vrtični Pitek, 21. decembra - Vrtični Pitek, 22. decembra - Vrtični Pitek, 23. decembra - Vrtični Pitek, 24. decembra - Vrtični Pitek, 25. decembra - Vrtični Pitek, 26. decembra - Vrtični Pitek, 27. decembra - Vrtični Pitek, 28. decembra - Vrtični Pitek, 29. decembra - Vrtični Pitek, 30. decembra - Vrtični Pitek, 31. decembra - Vrtični Pitek, 1. januarja - Vrtični Pitek, 2. januarja - Vrtični Pitek, 3. januarja - Vrtični Pitek, 4. januarja - Vrtični Pitek, 5. januarja - Vrtični Pitek, 6. januarja - Vrtični Pitek, 7. januarja - Vrtični Pitek, 8. januarja - Vrtični Pitek, 9. januarja - Vrtični Pitek, 10. januarja - Vrtični Pitek, 11. januarja - Vrtični Pitek, 12. januarja - Vrtični Pitek, 13. januarja - Vrtični Pitek, 14. januarja - Vrtični Pitek, 15. januarja - Vrtični Pitek, 16. januarja - Vrtični Pitek,

Taki smo mi, mladi rod...

Jankomir. Stal sem na največjem objektu avtomobilske ceste, na nedograjenem savskem mostu. Brigadir v usnjenem predpasniku je nekaj kričal. Njegov tovariš je zamljal besede. Trušč žerjavja se je vsesal v zrak in v glasu. Nedaleč na obzoru so se videli obrisi Zagreba in Slemena, pred menoj pa je bil velik, masiven savski most, in vse to je sestavljalo presenetljivo skladje z mladimi, gibljivimi telesi. Na oporniku, kjer sem stal, je mlad fant klesal belo kameno kladlo. Klesal je zdaj z močnejšimi, zdaj s šibkejšimi udarci. Vse to je zvenelo nekako kot: »In ces-ta mo-ra ste-či in ces-ta...«

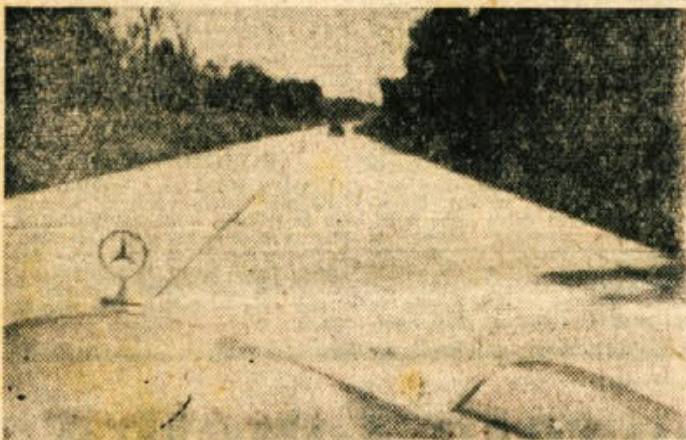
Dva kilometra črna, mastnega asfalta. Potem srečujem brigadirja, ki korakajo v naselje. Ustavil sem se in z začudenjem opazoval fante v velikih, gumijastih škornjih.

»To so naši jamarji,« mi pojasni prikupno dekletce iz Ljubljanske brigade.

»Kopljajo meter in pol globok jarek ob cesti. Zelo čedni so, ali ne?« Moram se nasmejati. Res, čudoviti so ti fantje, ki gredo počej v svojih škornjih in v delovni obleki poškropljenimi rokami v naselje pri vasici Rakitje.

Nema, a vendarle srečna mladost...

Skupina še ni končala z delom. Stopim k njim. Navajeni smo, da da beseda beseda. Toda... To je brigada nemih. Sto dvajset fantov in deklet je čutilo, da ne smejo biti prikrajšani pri naporih mladine in vstopili so v brigade. S kretinami se je začel počasen, nemi pomenek. Nekateri črke si rišejo v ilovico. Na vprašanje, od kje so, mi pokažejo z roko na vse strani. Nisem jih vedel spraševal. Njihovi veseli obrazi in gibi so mi povedali vse. V naselju so mi pripovedovali o njih in o njihovem delu. Prve dni je šlo teže, dosegli so 70% norme. Danes

Ce se mudi, gre avtomobil v rokah zanesljivega šoferja po lani zgrajenem delu nove ceste tudi 135 km na uro...

pa so jo že dvignili in norma je presežena za 30%. Po večini so študentje. Med njimi je tudi nekaj prav dobrih športnikov — rokometasov, nogometašev...

Večer v naselju Rakitje. Na sredi, med barakami, plešejo kolo. Malo stran pa dekle uči fanta iz Ljubljanske brigade prve korake. Kmalu tudi ona dva vstopita in vrsta je vedno večja. Fant poje in pleše. Dekle samo pleše. Je nema...

NA HRVAŠKO-SLOVENSKI MEJI

Cesta vodi po usekih in nasipih proti Sloveniji. Dolgočasna in pusta je samoborska pokrajina. Gosta meglja se ulega prav na tla. Brigadirji iz mladinskih naselij v Do-

— Čista, prej ko bodo prišli s težbami, da jih bole nogo, objavite prek razglašne postaje, da bo nocoj ples...

maslovcu in Bobovici kljub temu že ob šestih odidejo na delo. Na poti proti Domaslovu sem našel na globoko useke. Brigadirji delajo v ilovici, tu bo treba skopati in poravnati še stotine kubikov zemlje. »Toda šlo bo,« pravijo in se zopet zagrizajo v delo, ta s krampom, oni z lopato ali vrtnalnim strojem. Tu še vedno traja tih, neprošen boj. Se najbolj se to vidi pri gradnji mostu pri Samoboru. Brigadir

Jovica iz Zaječarske brigade in je nagajivo dejal: »Pa znaš, nije baš tako graditi mostove.« Potem je z roko pokazal na velik objekt, ki je v jutranji samoborski megli bil videti še večji in veličastnejši.

»Pri Domaslovu sem zapeljal na beton, na čisti, beli beton. Ta me pripelje skoraj do Bobovice. Nedaleč stran od trase je mladinsko naselje. Ne vem, morda me je prvi vtis varal, toda naselje je bilo kot izumrlo. V naselju so bile samo tri brigade, toda pričakujejo novih. Poiščem komandanta Dobojske brigade. Muharem Jaskić je takoj pripravljen za pogovor.

»Kaj je pri nas tako mrtvo? Veš, naše naselje je bilo pred

Ivan Arh. »Prvi je razdelilec Na tem delajo brigadirji sami. Drugi je vibrator, ta tlači beton. Tretji, tale moj konjiček, je pa rezalec. Ta reže ploščo in vsakih šest metrov.« Pri tem je prijazno potepal svoj stroj. Težka gmoza rezalca je odrezala šestmetrsko ploščo in zopet se počasi pomika naprej. Pogovor z brigadirji, ki delajo na finišerju, se je odvijal nekako takole:

»Fantje, katera brigada ste?«

»Trušč avtomobil...«

»Koja ste vi brigada?«

»Ne čujem tel...«

»Kako ide?« vprašam, ker vidim, da celoga stavka ni mogoče postaviti preko finišerja. Brigadirji pokimajo in se nasmejejo.

Na tej strani smo hoteli danes objaviti tudi skico že gotovih, se pravi zbetoniranih in asfaltiranih odsekov avto ceste med Ivančno gorico in zadnjim naseljem na Hrvaškem, toda direktor Investicijske grupe tovariš inž. Ciril Mravlja nam je obljubil tako skico konec tega meseca. »Zdaj je preveč delov in delčkov« nam je nato pojasnil sekretar komiteja komunistov-graditeljev avto ceste, tovariš Niko Belopavlovič, »konec septembra bo pa slika že docela drugačna.« Izkoristili smo priložnost in naprosili tovariša Nika, da je dal za naše bralce naslednjo izjavo:

»Na avto cesti smo s septembrskimi deli pripravili vse potrebno za zadnji, odločilni naskok. Ugodno vreme, dobro izpeljane organizacijske naloge in vestitorjev in podjetij in izvršno delo septembrskih brigad delavsko-kmečke mladine — vse to izredno mnogo pomeni za nemoten potek del. Trenutno je položaj tak, da se stanje na cesti sproti spreminja. Glavno pa je zdaj: popolnoma točno vemo za vsako malenkost, za vsako potrebo in za najmanjšo nalogo, kaj je še treba in kdaj je to treba narediti. Hitro polaganje tampona in tolčenca, hkrati pa forsiranje betoniranja in asfaltiranja ceste — to je zdaj naša glavna naloga.«

Štirinajst dni živo in veselo. Sedaj, ko so odšli srednješolci, je tu nekaj čuden mir, ki ga nismo vajeni. In ta mir nas moti. Tako nevsakdanje nam je. No, tudi to bo prešlo, sem pomislil in se pri tem spomnil, da so nekatera naselja prepolna brigadirjev in da dan za dnem prihajajo novi. V tem naselju so svoji prosti čas temeljito izpopolnili,

»Se štirinajst dni bomo betonirali desno stran ceste. Naša naloga je, da pridemo do Bregane, do zadnje slovenske vasi,« mi pojasni gradbenik podjetja Gradis. »Potem pa še mesec dni in finišer bo naredil na tem odseku finiš.«

INOZEMSKA RADOVEDNOST

Beton, ki ga napravi finišer, skrbno pokrije s platnini krili in posujejo z žaganjem. Neutrudljivi moped me je dva kilometra in pol »vlekel« po mokrem žaganju. Na desni strani ceste, na stari cesti pred tablo z napisom »Chateau Mokrice« se je ustavil črn mercedes z oznako D. Skupino nemških turistov sem srečal med brigadirji. Zanimalo jih je, v kolikem času so dogradili ta del ceste in star mož je skozi brezobza usta ponavljal: »Ja, schön, schön.«

Pokrajina se hitro spreminja. Cesta ni več ravna, enolična. Na levi se že vidi obronki Gorjancev, na desni pa Brežice s svojimi mostovi, z gradom, vodovodnim stolpom in s hišami. Prav pred menoj je prečkal cesto fant z majhnim osličkom. Prav čudno srečanje je bilo to. Nehote sem se spomnil tako pogosto objavljene slike: velbič, v ozadju pa stolpi za vrtnanje nafte. No, tudi ta silček je bil nekaj podobnega, saj je tako čudno sovpadal z moderno cesto.

Počitek v Brežicah

V Brežiskem gradu sem srečal študenta arhitekture, ki s prof. Kruglerjem skrbi za arhitektonsko lice razstav. Student je brigadir — veteran. O današnji cesti je rekel: »Smejal bi se, če bi mi kdo pred desetimi leti na mladinskih progah v Bosni rekel, da bodo brigadirji čez deset let imeli pogoje s čistimi, belimi rjuhami, da jim bodo kuhali pra-

vo cesti oral. Ustavil sem svojega konjička, pa tudi on svojega, in že sva se zapletla v pogovor.

»Kako bo s cesto, fant?«

»Kako bo z letino, oče?«

»Dobro fant! Kako bo pa s cesto, fant?« Svoji me povpraša in me s svojimi preiskovalnimi očmi pretepi od glave do pete.

»Bo, oče, bo! Najbrž bo še pred 29. novembrom izgotovljena.«

»Mož fant je tudi šel,« je trdo pristavil. »Dela je doma, z ženo se sama mučiva s temi krpami zemlje. Pa sem mu rekel: 'Fant, kaj pa misliš, da boš gledal, kako vse mlado drvi na cesto?' In šel je. Ves pomosen je na svojega sina in pristavil je še, da je bila nji-

vi poklicni kuharji... da jim ne bo treba samo krampati, ker bodo to delo opravili buldozerji in bagerji. Danes vidim, da je to resnica in samo čudim se.«

Tridnevno potovanje po novi avtomobilski cesti »Bratstva in enotnosti« ter vzdolž nje

Po slokem in drzno grajenem brežiskem mostu sem nadaljeval pot. Cesta je tudi na tem odseku že zdavnaj dograjena. Vije se med polji, zdaj med gozdovi, se ogne vasi... Ob cesti, na njivah pa delajo ljudje, kot da teh betonskih plošč pred njimi sploh ni. Srečal sem kmeta, ki je tik

Mačkova. Najlepši del ceste... Mimo finišerja pri Dragi zapeljem na asfalt. Pohitim mimo vasic, hišic in že imam na levi Otočec s slikovitimi stolpi. V tem kotu naše deželice je še toliko pristnega, starega in neizživetega, da se moraš ustavljati na vsakem koraku.

Na cesti sem spoznal brigadirja-pesnika. Pripovedoval mi je o svoji domovini, o Banji Luki, o minaretih, ozkih uličicah... Govoril mi je o svojih pesmih in še posebno o ciklu »Cesta želja«, ki ga je napisal na cesti. Ena sama nepregledna cesta želja.

Približujem se največjemu useku na trasi. V zgodovini brigad morda ne bodo imenovali tega useka skupaj z Vrandukom in drugimi znamenitimi mladimi ljudi. Ko pa vidiš, kako se trda skala le za centimetre umika in daje prostor cesti, se sam sebi med stenami in buldozerji zazdi čisto majhen. Dolina je poravnana z nasipom in hrib so stroji — buldozerji, kompresorji — in pridne roke mladincev presekal. Če ne bi vsega videl, nikoli ne bi verjel, da so to veliko delo opravili v tako kratkem času. In še se včasih s krikom zažene čapla iz Krke v gozd, ker kamenje pada pod oglušajočimi streli min in pada, pada. Cesta mora steči...

NAD RIMSKO LIVARNO

Košec Rajko, gradbenik, me je pri Mačkovicu povabil, naj si ogledam ostanke stare rimske livarne, na katero so našli pri izkopu zemlje. Res je ostalo malo. Toda arheologi so najdli skrbno registrirani. Čez staro livarno, kjer so dobili železo v primitivni peči, gre danes moderna cesta... In Prijedorska brigada, ki tu dela, je bila včeraj že tretjič udarna...

»S CESTE DOLI«

Tudi manjši usek pri Mačkovicu je poln mladih, potnih teles. To so Mariborčani, ki so

HITRA NAGLICA

— Tole mi gre pa počasi na živce! Ze celo uro gledam, kako nas tale žival vztrajno spremlja (Karikature na tej strani: L. Čehić)

hova brigada že četrti proglasa za udarno.

...Čez mesec dni bo fant prišel domov. In zopet bo oral z očetom na njivi ob cesti. In takrat bo imel to belo cesto za del svoje zemlje, čeprav ne bo oral in sejal na njej. Njegova domačija bo tudi to...

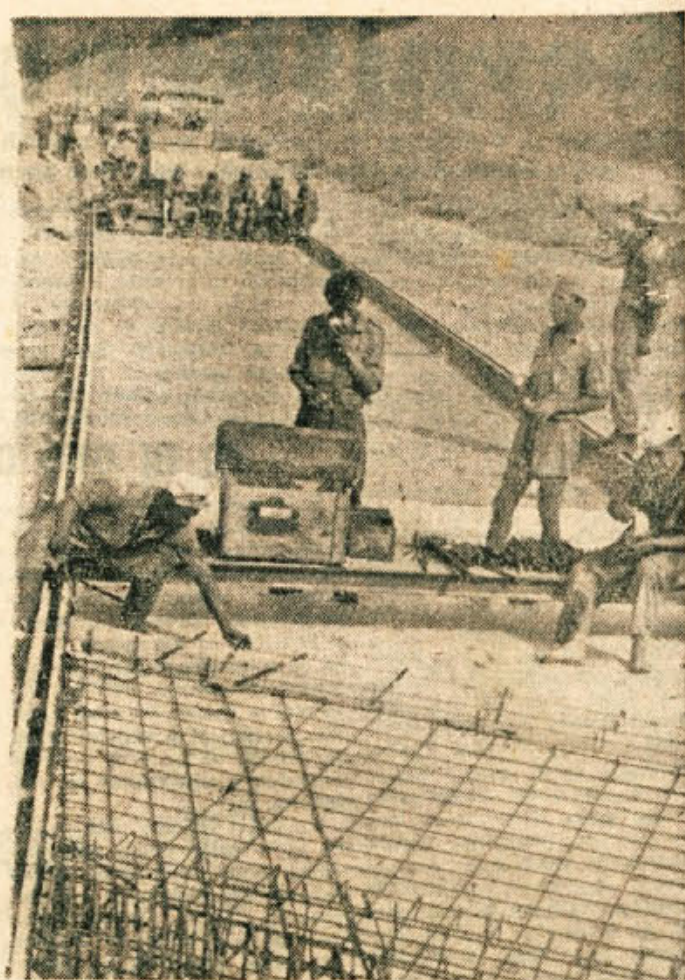
MED ILOVICO IN BLATOM

Pri naselju v Gmajni se konča dograjeni betonski del ceste. Z lepe gladke ploskve padaš v ilovico, v useke in järke. Zemlja je močvirna in delo je težko. Tu brigade še vedno vlihte krampe in vozijo samokolnice... Cesta pelje skozi gozd, ki je poln močvirskega blata in mahu.

»Če te povprašajo še kje, kaj je z našim odsekom, jim povej, da bomo tudi mi kmalu naredili svoje. Pri nas ni zemlja taka kakor drugod. Ilovica je hujska od kamenja. Kamenje zminiraš in odpelješ, tu pa koplješ in se do kolen pogrezaš v blato,« mi je rekel brigadir in spet pograbil za kramp... Pred dnevi jim je dež porušil že narejene odvodne kanale. Sedaj jih kopljejo znova.

CESTA MLADOSTI — CESTA ŽELJA

Le počasi sem napredoval. Brigadirji so mi pomagali, da sem lahko prešel zdaj jarek, zdaj nasip. Nad cesto se nagibljejo stoletna drevesa in

V ospredju zanimanja je zdaj betoniranje in asfaltiranje

(Foto MLADOST, Otočec ob Krki)

Pri Lukovku zopet zapeljem na cesto. Skupino deklet povprašam, kdaj bo cesta že popolnoma izgotovljena in kako gre z delom. Visoka črnolaska, najbrž študentka, mi simbolično odgovori:

»Pred osmimi dnevi sem hotela pisati domov. Pisala sem mami, da smo ta dan naredili dvajset metrov nasipa. Potem je prišel komandant in moral sem iti na predavanje. Drugi dan smo na cesti napravili še več. Staro v pismu sem popravila. In tako delam sedaj že ves teden. Najbrž bom pisalo nesla kar sama domov. Drugi mi je z glasom napovedovalca nogometne tekme pripovedoval o tekmovalstvu med dvema brigadama.

In tako naprej.

Črni členki dolge verige

Zapeljem še na viadukt in z njega pogledam na cesto. Brigadirji v daljavi so le sivozelene postavice. Tudi tu je asfalt že položen. Iz letala je cesta sedaj nemara videti kot črni členki verige, ki jo bodo zdaj zdeli speli.

Veriga bratstva med narodi naše domovine...

V Trebnjem se nikoli ni bilo toliko prometa kot te dni. Tu obratuje asfaltna baza, ki je največja na Balkanu. Šest ogromnih in kadežih se »Amannov« naredi na dan do deset tisoč ton asfalta. Čisti bitumen dovažajo z Reke, pesek pa iz vseh delov Slovenije. V to tiho dolino je kot ponev doma zašla ogromna tovarna. Zato, da bo veriga bratstva še bolj trdna... Od Trebnjega proti Korenitki sem nekje na sredi poti zagledal ploščo: »Tu-kaj je delala tretja Ljubljanska brigada.« Avtomobil bo do drveli po cesti. Leta in leta in ljudje bodo brali majhno, z okornimi črkami napisano ploščo: »Tu je delala...«

Kmalu zatem se pripeljem do največjega nasipa na cesti pri Medvedjeku. Nasip je takoj za usekom in je pokril doberšen del doline. Pod septembrskim soncem vozim proti Ljubljani. Le tu in tam še srečujem brigadirje, zdaj Novomeščane, zdaj Makedonce. Cesta se postaja ravna. Slikoviti nadvozi se vrste drug za drugim in podoba še bolj poživje.

NA KONCU — MED NAJBOLJŠIMI

Petdeset kilometrov in še več, blizu druge republiške prestolnice, so na cesti zadnji brigadirji. V majhnem naselju Velike Pece je te dni samo še ena brigada: beograjska študentska. To je bil pogovor ob dvanajstih z zadnjimi brigadirji na cesti — in z najboljšimi.

Sicer je tu asfalt že položen.

Brigadirji delajo samo še na bankinah, sejejo travo ob cesti, delajo počivališča in bokse za avtomobile. Na prvi pogled bi rekel, da je njihovo delo lahko. Toda naj vam pove Djoko, »difovec« iz Beograda, kako je s tem.

»Za te bankine je potrebno ogromno potrpljenja. Do centimetra morajo biti enako visoke, sicer pa si gotovo videl...«

»Kaj pa?« ga vprašam in se ozrem naokoli.

»Tole,« mi pravi in z roko potreplja zastavico, ki visi nad nama.

»Prehodna zastavica glavnega štaba. Ali ne veš, da je to največje priznanje na cesti? Zasluzili smo jo in se odločili, da ostanemo tu še deset dni.«

Pravijo, da se jih ni tu, daleč od uradno zadnjega naselja

Netočni podatki?

Vprašaj v naslovu bo ob branju tega sprehoda po avtomobilski cesti postavil prenekateri brigadir, ki se bo upravičeno začudil: »To in to smo medtem vendar že naredili!« Res je. Stvari na avtomobilski cesti se spreminjajo tako hitro, da so bili podatki našega sodelavca na prenekanem odseku zastareli že čez 2, 3 dni. Toda, tednik smo in v Ljubljani tiskamo naš list. Zato lahko pred koncem samo zapisemo: tudi ta izlet na avto cesto je tak kot vsa poročila z nje. Danes še naloga, morda celo majhen problem, jutri ali pojutrišnjem: izvršena, rešena dolžnost! Tako delajo naše brigade, naša podjetja in investitorji naše največje prometne magistrale!

Korenitke, dolgo nihče spomnil. Se s prejemom zastavice so postali popularni. Pripovedujejo še, da jih je pred dnevi nadzorni inženir tega odseka ostel, ker bankine niso same odlične, ampak še več kot to! Kranjska brigada, ki je bila v tem naselju, je odšla. Mirko o slovesu pripoveduje: »To je bilo težko težko slovo. Vsi smo jokali... Čez dva dni smo že dobili obisk iz Kranaja. Komandant pravi o tej brigadi: »Ze devet let se pomikam po raznih kolektivih in ustanovah, toda v tako lepem se nisem živel. Nepozabni trenutki so to.«

Ura je poldna, toda še vedno delajo. Komandant naselja jih mora dobesedno spoditi z dela h kosilu. Prav smeje se moral, ko mi je pravil, da so vsak dan »hujši«.

»Rad bi vam povedal«

Tako. Moja pot je bila končana. V daljavi pred menoj leži Ljubljansko polje... Delo na vsaj cesti skokovito napreduje. Brigadirjev je že manj, saj jih srečuješ le tu in tam, razen na nekaterih odsekih. Toda tudi tam bo šlo.

Dolga dolga je cesta. Tri dni sem potoval po njej, od Zagreba do Ljubljane. Vtisov je bilo preveč in napisal sem le nekaj značilnih. Čez mesec dni dva bodo to cesto imenovali »Cesta, dolga nekaj ur«. Speta bo črnobela veriga bratstva.

Spomnil sem se brigadirja-pesnika in iz vsakega metra ceste so žarele njegove besede: »Rad bi vam povedal, ljudje, kakšni smo mi, mlada generacija v tej dolini zelene reke, v Dolini srečanj.«

V svetu le nastopljivi nek nov element. Mlada generacija je našla svojo pot v delu.

Peter Breščak

STROKOVNJAK

— Takole, tovariš učitelj: tistole tam je popravišeno motorno kolo, tole tu pa so odvečni deli...